

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση
τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, Σέρρες

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

**«Οφέλη και πρακτικές της εταιρικής και κοινωνικής
ευθύνης στον τραπεζικό τομέα. Μελέτη
περίπτωσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.»**

Όνοματεπώνυμο: Πλατής Δημήτριος

ΑΕΜ: 349

Επιβλέπων καθηγητής : Αηδόνης Δημήτριος

Σέρρες

Φεβρουάριος , 2023

Copyright © ΠΛΑΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των απαιτήσεων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος. Η έγκρισή της δεν υποδηλώνει απαραίτητως και την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος.

Βεβαιώνω ότι η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι αποτέλεσμα δικής μου δουλειάς και δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής. Στις δημοσιευμένες ή μη δημοσιευμένες πηγές που αναφέρω έχω χρησιμοποιήσει εισαγωγικά όπου απαιτείται και έχω παραθέσει τις πηγές τους στο τμήμα της βιβλιογραφίας.

Υπογραφή:

Περίληψη

Οι τράπεζες διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στην οικονομία και υπόκεινται σε αυξανόμενες προσδοκίες από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Είναι επομένως σημαντικό να κατανοήσουμε τον οικονομικό αντίκτυπο της ΕΚΕ στις δραστηριότητες των τραπεζών.

Αυτή η έρευνα οργανώνεται ως εξής:

Η ενότητα 1^η αναλύει τον ορισμό και την ιστορική αναδρομή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) τις διαστάσεις της και τις στρατηγικές της. Στην επόμενη ενότητα αναφέρεται η θεωρία της βιώσιμης ανάπτυξης καθώς και οι τρεις (3) σημαντικοί πυλώνες της αειφορίας.

Στη 3^η ενότητα παρουσιάζεται αναλυτικά και με εύστοχα παραδείγματα ο σημαντικός ρόλος που παίζει η ΕΚΕ στον τραπεζικό τομέα. Αναλύεται η σύνδεση της ΕΚΕ με τις τράπεζες και με τη χρηματοδότηση των έργων καθώς και τη σχέση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης με το περιβάλλον.

Στις 2 επόμενες ενότητες μας διασαφηνίζεται το αντικείμενο της έρευνας καθώς και ο σκοπός της. Επιπρόσθετα μας εξηγεί τα δεδομένα και τη μεθοδολογία της έρευνας μας και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της.

Στις τελευταίες ενότητες γίνεται η ανάλυση των μεθόδων της έρευνας μας, περιγραφική και επαγωγική καθώς και τα συμπεράσματα και η βιβλιογραφία της εργασίας μας.

Η εμπειρική μας έρευνα αποκαλύπτει θετικό αντίκτυπο της ΕΚΕ στην αποδοτικότητα των τραπεζών. Δείχνουμε περαιτέρω ότι αυτή η σχέση εξαρτάται από το θεσμικό πλαίσιο.

Συγκεκριμένα, διαπιστώνουμε ότι η ΕΚΕ έχει θετικό αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των τραπεζών μόνο στις αναπτυγμένες χώρες, σε χώρες όπου η προστασία των επενδυτών είναι υψηλή και σε χώρες με υψηλή προστασία στο βαθμό προσανατολισμού προς τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Υποστηρίζουμε λοιπόν ότι ορισμένα θεσμικά χαρακτηριστικά πρέπει να είναι παρόντες για να υλοποιηθεί ο θετικός αντίκτυπος της ΕΚΕ στην αποτελεσματικότητα των τραπεζών.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.....	7
1.1 Ορισμός – Βασικές έννοιες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	7
1.2 Ιστορική αναδρομή	8
1.3 Πυραμίδα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Carroll.	9
1.4 Οι διαστάσεις της ΕΚΕ – Στρατηγικές	10
Κεφάλαιο 2: Η θεωρία της βιώσιμης ανάπτυξης	13
2.1 Βιώσιμη Ανάπτυξη: Ορισμός.....	13
2.2 Τρεις πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης.....	14
3.1 ΕΚΕ και τράπεζες.....	16
3.2 ΕΚΕ και χρηματοδότηση έργων	16
3.3 Ευαισθητοποίηση και Διαφάνεια	17
3.4 Τράπεζες και Περιβάλλον	18
3.5 Οικονομική Ένταξη.....	19
Κεφάλαιο 5: Μεθοδολογία Έρευνας.....	21
5.1 Στόχοι της έρευνας	21
5.2 Υλικό έρευνας	21
5.3 Εργαλεία έρευνας	22
5.4 Διαδικασία συλλογής δεδομένων	23
6.2 Επαγωγική Στατιστική	40
Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα	58
Βιβλιογραφία.....	62
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	65

Εισαγωγή

Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι η κατανόηση του ορισμού της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ως δραστηριότητας η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την δράση των τραπεζικών μοντέλων των σύγχρονων Τραπεζών στον Ελλαδικό χώρο.

Ο πρωταρχικός στόχος του χρηματοοικονομικού διαχειριστή στη θεωρία των οικονομικών είναι να μεγιστοποιήσει τον πλούτο στους μετόχους αλλά και το φαινόμενο που καλύπτει ηθικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα. Τα καθήκοντα των εταιρειών ονομάζονται Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ). Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως, οι τράπεζες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στις δεσμεύσεις για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ).

Εδώ και δεκαετίες, η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) έχει αναπτυχθεί εκθετικά. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) δεν είναι κάτι νέο που ενδιαφέρει τις επιχειρήσεις και τον κόσμο της. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) είναι σημαντική γιατί επηρεάζει όλες τις πτυχές των εργασιών της τράπεζας.

Μετά την οικονομική κρίση του 2008-2009, όταν τέθηκε υπό αμφισβήτηση η συμπεριφορά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, διάφοροι μελετητές επιχείρησαν να ειδικευτούν στην ΕΚΕ στον τραπεζικό τομέα. Αυτή η εστίαση είναι ενδιαφέρουσα για διάφορους λόγους.

Πρώτον, οι τράπεζες αποτελούν βασικό στοιχείο της οικονομίας. Παίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη και μπορούν να αποφέρουν πολλά εξωτερικά οφέλη στην κοινωνία (Shen and Lee, 2006). Διευκολύνοντας τη μεταφορά πόρων μεταξύ δανειστών και δανειοληπτών, συμβάλλουν στη βιώσιμη ευημερία (King και Levine, 1993).

Δεύτερον, σε σύγκριση με άλλους κλάδους, οι τράπεζες υπόκεινται σε ιδιαίτερα αυστηρές προσδοκίες όταν παρέχουν ανατροφοδότηση σε ενδιαφερόμενα μέρη όπως η κυβέρνηση, τα μέσα ενημέρωσης ή η κοινότητα (Wu and Shen, 2013). Γιατί οι τράπεζες ωφελούν ουσιαστικά την κοινωνία.

Ο αντίκτυπος της ΕΚΕ στην κερδοφορία των τραπεζών παραμένει αμφιλεγόμενος. Από τη μία πλευρά, οι τράπεζες μπορεί να είναι απρόθυμες να συμμετάσχουν στην ΕΚΕ λόγω του κόστους που σχετίζεται με την εφαρμογή πολιτικών ΕΚΕ.

Από την άλλη πλευρά, η ΕΚΕ μπορεί επίσης να έχει θετικό αντίκτυπο στη χρηματοοικονομική απόδοση μέσω θετικού αντίκτυπου στη φήμη.

Τρίτον, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να κατανοήσουμε τον αντίκτυπο της ΕΚΕ στον τραπεζικό τομέα, δεδομένου ότι οι τράπεζες συχνά αποκλείονται από το δείγμα της εμπειρικής εργασίας λόγω της ιδιαιτερότητάς τους.

Κεφάλαιο 1: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

1.1 Ορισμός – Βασικές έννοιες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) δεν είναι μια νέα έννοια στον τραπεζικό κλάδο, αλλά στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία έχει γίνει η καλύτερη λύση για την ενσωμάτωση των ηθικών αρχών στην τραπεζική δραστηριότητα. Η ΕΚΕ ορίζεται ως η εθελοντική ενσωμάτωση κοινωνικών και περιβαλλοντικών ανησυχιών στη λήψη αποφάσεων του οργανισμού. Αυτή η έννοια χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο στον τραπεζικό κλάδο καθώς θεωρείται εργαλείο για την οικοδόμηση μιας θετικής εικόνας και την προσέλκυση νέων πελατών (Thompson & Cowton, 2004). Η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι η εθελοντική δέσμευση των επιχειρήσεων να συμπεριλάβουν στις δραστηριότητές τους κοινωνικές και περιβαλλοντικές δράσεις που υπερβαίνουν τις νομικές απαιτήσεις και αφορούν όλους όσους επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από αυτές.

Ο αρχικός ορισμός της έννοιας ανέφερε ότι η ΕΚΕ ασχολείται με τα ακόλουθα ζητήματα: οικονομικά, πολιτικά, κοινωνικά και ηθικά (Bowen, 1953). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2001) όρισε την εταιρική κοινωνική ευθύνη στην Πράσινη Βίβλο ως «την έννοια ότι μια επιχείρηση αποφασίζει οικειοθελώς να συνεισφέρει σε μια καλύτερη κοινωνία και ένα καθαρότερο περιβάλλον». Το 2004, έγινε μια πρόταση για την ταξινόμηση πολυάριθμων θεωριών ανά ομάδες: οργανικές, πολιτικές, ολοκληρωμένες και ηθικές (Garriga και Melè, 2004). Από το 2010, αυτή η έννοια έχει εμφανιστεί με κοινωνικούς όρους, όπως προτείνεται σε μια μελέτη των Mason et al. (2010) Η διαφορά μεταξύ εθελοντικής πρακτικής και ηθικής υποχρέωσης. Όσον αφορά τον κοινωνικό αντίκτυπο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2011 θεώρησε ότι όλοι οι οργανισμοί πρέπει να ενσωματώσουν κοινωνικά, περιβαλλοντικά, ηθικά και ανθρώπινα ζητήματα στις δραστηριότητές τους (Viganò and Nicolai, 2010). Όλα αυτά τα ζητήματα πρέπει να αντικατοπτρίζονται και να αξιολογούνται στις αναπτυξιακές στρατηγικές. Οι αναπτυξιακές στρατηγικές αναπτύσσονται σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Σήμερα, το 2021, οι περισσότερες μελέτες θεωρούν ότι η ΕΚΕ περιλαμβάνει δραστηριότητες προς το περιβάλλον και την κοινωνία.

Η επιρροή των τραπεζών στις δραστηριότητες ΕΚΕ είναι σημαντική γιατί σύμφωνα με τους (Lenka and Jiri, 2014), η οικονομική κρίση έχει αναδείξει την ανάγκη ενσωμάτωσης αυτών των εννοιών στον τραπεζικό τομέα. Η μελέτη κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Η κοινωνική ευθύνη και η τραπεζική δεοντολογία θεωρούνται από τη διοίκηση της τράπεζας ως εργαλεία επικοινωνίας με το κοινό και δεν χρειάζεται να ενσωματωθούν στις τραπεζικές

πολιτικές. Τα περισσότερα τραπεζικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν τέτοιες δραστηριότητες ως έννοια που αντιμετωπίζεται με ολοκληρωμένο και περίπλοκο τρόπο (Brønn & Vrioni, 2001).

1.2 Ιστορική αναδρομή

Στην Ελλάδα καθιερώθηκε από τον Φλεβάρη του 2008 ο σύγχρονος ο όρος Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Το ινστιτούτο εταιρικής ευθύνης, υιοθέτησε στην Ελλάδα το Δείκτη Εταιρικής Υπευθυνότητας του βρετανικού ινστιτούτου διεθνούς αναφοράς «business in the community». Η τρέχουσα πεποίθηση ότι οι εταιρείες έχουν ευθύνη απέναντι στην κοινωνία δεν είναι κάτι νέο. Στην πραγματικότητα, είναι δυνατή η ανησυχία της επιχείρησης για την κοινωνία αρκετούς αιώνες πριν .Ωστόσο, μόλις τις δεκαετίες του 1930 και του 1940 άρχισε να εμφανίζεται στη βιβλιογραφία ο ρόλος των στελεχών και η κοινωνική απόδοση των εταιρειών και οι συγγραφείς άρχισαν να συζητούν ποιες ήταν οι συγκεκριμένες κοινωνικές ευθύνες των επιχειρήσεων. Τις επόμενες δεκαετίες, οι κοινωνικές προσδοκίες για την επιχειρηματική συμπεριφορά και η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) έχουν αλλάξει.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας, οι Chih και Chen (2010) επεσήμαναν ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις δίνουν μεγαλύτερη προσοχή στην ΕΚΕ και ότι η οικονομική απόδοση και η ΕΚΕ δεν συσχετίζονται μεταξύ τους. Η ισχυρή οικονομική απόδοση σημαίνει ότι οι εταιρείες έχουν πολύ περισσότερα χρήματα να ξοδέψουν σε δραστηριότητες ΕΚΕ. Υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της γενικής οικονομικής ευημερίας και του επιπέδου της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Όταν η οικονομία βρίσκεται σε κακή κατάσταση, όπως όταν ο πληθωρισμός είναι υψηλός και η αύξηση της παραγωγικότητας και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών είναι χαμηλή, οι εταιρείες δεν έχουν όραμα για την επίτευξη κερδών στο εγγύς μέλλον, επομένως η κοινωνική ευθύνη δεν θα λάβει μέτρα. οικονομική αισιοδοξία. Η σχέση μεταξύ του ανταγωνισμού και του επιπέδου της ΕΚΕ δεν είναι γραμμική. Αυτό σημαίνει ότι ο πολύ μικρός ή πολύ μεγάλος ανταγωνισμός θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ΕΚΕ της εταιρείας. Σε ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι εταιρείες προσπαθούν να εξοικονομήσουν πόρους λόγω των χαμηλών περιθωρίων κέρδους (Tran & Hoang, 2014).

Οι Goss και Roberts (2011) διερεύνησαν τη σχέση μεταξύ της ΕΚΕ και του κόστους των τραπεζικών δανείων.

Στην πραγματικότητα, οι τράπεζες παίζουν το ρόλο των φυλάκων για τις εταιρείες. Στο πλαίσιο της διαδικασίας έγκρισης δανείων και κατόπιν δέουσας επιμέλειας, οι τράπεζες έχουν περισσότερες πληροφορίες για τις εταιρείες από ό,τι άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς στην

αγορά. Έτσι, είναι καλύτεροι από άλλους που μπορούν να αξιολογήσουν το επίπεδο των κοινωνικά υπεύθυνων δραστηριοτήτων της εταιρείας. Οι συγγραφείς διαπίστωσαν ότι οι εταιρείες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης δανείζουν 7-18 μονάδες βάσης περισσότερο από τις εταιρείες κοινωνικής ευθύνης (McDonald & Rundle-Thiele, 2008).

Οι εταιρικές επενδύσεις σε CSR μείωσαν τη μεταβλητότητα και τους έκαναν πιο ελκυστικούς ως πιθανούς δανειολήπτες.

Οι δανειστές είναι πιο ευαίσθητοι στις δραστηριότητες ΕΚΕ του δανειολήπτη σε λιγότερο φιλικούς προς το περιβάλλον τομείς. Η μελέτη διαπίστωσε επίσης ότι οι δανειολήπτες χαμηλότερης πιστοληπτικής ικανότητας που συμμετέχουν οικειοθελώς σε δραστηριότητες ΕΚΕ έχουν υψηλότερα πιστωτικά περιθώρια και μικρότερους όρους δανείου. Ο αυξημένος κίνδυνος οδηγεί σε υψηλότερο κόστος δανεισμού.

Η έννοια της ΕΚΕ είναι πιο σημαντική από την εταιρική ευθύνη (μεγιστοποίηση κέρδους). Η κύρια ευθύνη ενός διευθυντή ανήκει στους μετόχους.

1.3 Πυραμίδα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Carroll.

Η ΕΚΕ με τη μορφή που βλέπουμε σήμερα κέρδισε δημοτικότητα μετά τον καθορισμό της από την Πυραμίδα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Archie Carroll το 1991. Έκτοτε έχει γίνει μια από τις πιο αναγνωρισμένες θεωρίες εταιρικής ΕΚΕ. Η πυραμίδα του Carroll προτείνει ότι οι εταιρείες πρέπει να εκπληρώσουν τις ευθύνες τους σε τέσσερα επίπεδα: οικονομικό, νομικό, ηθικό και φιλανθρωπικό (Chih et al, 2010).

οικονομική ευθύνη

Το κάτω επίπεδο της πυραμίδας αντιπροσωπεύει το πρώτο καθήκον μιας επιχείρησης να παράγει εισόδημα. Χωρίς κέρδος, μια εταιρεία δεν μπορεί να πληρώσει τους υπαλλήλους της και προτού η εταιρεία ξεκινήσει τις δραστηριότητες ΕΚΕ, οι εργαζόμενοι θα χάσουν τη δουλειά τους. Το κέρδος είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο μια εταιρεία μπορεί να επιβιώσει μακροπρόθεσμα και να ωφελήσει την κοινωνία. Επιπλέον, σημαίνει επίσης ότι η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να παράγει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που χρειάζεται/επιθυμεί ο πελάτης σε δίκαιη τιμή.

νομική ευθύνη

Το δεύτερο επίπεδο της πυραμίδας είναι η νομική υποχρέωση της εταιρείας να συμμορφώνεται με το νόμο. Αυτή είναι η πιο σημαντική ευθύνη των τεσσάρων επιπέδων,

καθώς δείχνει πώς η εταιρεία δραστηριοποιείται στην αγορά. Η εργατική νομοθεσία, η νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η φορολογική νομοθεσία, η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων είναι παραδείγματα νομικών υποχρεώσεων με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι εταιρείες. Η μη ανάληψη νομικής ευθύνης είναι πολύ κακό για τις επιχειρήσεις.

ηθική ευθύνη

Το ηθικό στρώμα της πυραμίδας περιγράφει πώς να κάνετε το σωστό, να είστε δίκαιοι σε όλες τις καταστάσεις και να αποφεύγετε τη ζημιά. Οι εταιρείες δεν πρέπει μόνο να συμμορφώνονται με το νόμο, αλλά και να ασκούν τις δραστηριότητές τους με ηθική συμπεριφορά. Σε αντίθεση με τα δύο πρώτα επίπεδα, αυτό είναι κάτι που δεν χρειάζεται να κάνουν οι εταιρείες. Αλλά αυτό δεν δείχνει μόνο ότι οι μέτοχοι είναι ηθικοί και δίκαιοι, αλλά κάνει τους ανθρώπους να νιώθουν πιο άνετα όταν αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες από την εταιρεία, επομένως είναι καλύτερο για την εταιρεία να είναι ηθική. Ο σεβασμός στο περιβάλλον και η σωστή μεταχείριση των προμηθευτών/εργαζομένων μας αποτελούν παραδείγματα ηθικής ευθύνης.

φιλανθρωπική ευθύνη

Στην κορυφή της πυραμίδας και στο κάτω μέρος είναι η φιλανθρωπία. Οι εταιρείες έχουν από καιρό επικριθεί για το αποτύπωμα άνθρακα, τη συμβολή τους στη ρύπανση, τη χρήση φυσικών πόρων και πολλά άλλα. Για να αντισταθμίσουν αυτά τα αρνητικά, πρέπει να «ανταποδώσουν» στην κοινότητα από την οποία πήραν, επομένως δεν πρέπει να τα παίρνουμε ελαφρά. Φιλανθρωπική ευθύνη σημαίνει όχι μόνο να κάνεις το σωστό, αλλά και να πιστεύεις στις αξίες της εταιρείας και να δίνεις πίσω στην κοινωνία.

1.4 Οι διαστάσεις της ΕΚΕ – Στρατηγικές

Το πενταδιάστατο πλαίσιο εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του οργανισμού θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει δέσμευση για χρηστή διακυβέρνηση, καλή διαχείριση ανθρώπων, εκτός από την εθελοντική ενσωμάτωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη λήψη αποφάσεων και την ανάπτυξη καθημερινών λειτουργιών. Άνθρωποι που δημιουργούν ζωντανά όντα. Δίκαιη και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (Rendtorff & Mattsson, 2012).

Τομείς Καλής Διακυβέρνησης

Ο τομέας της χρηστής διακυβέρνησης είναι μια θεμελιώδης πτυχή και η κοινωνικά υπεύθυνη ανάπτυξή του είναι απολύτως απαραίτητη για κάθε οργανισμό που επιθυμεί να προωθήσει τη διακυβέρνηση ΕΚΕ. Οι τομείς της χρηστής διακυβέρνησης περιλαμβάνουν τη διαχείριση οργανωτικών δομών και λειτουργιών, τη διασφάλιση της διαφάνειας και της επικοινωνίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τη διασφάλιση της ασφάλειας στη διαχείριση οικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων και τη διασφάλιση βιώσιμων στρατηγικών. Περιλαμβάνει ένα σύνολο κανόνων, αρχών και διαδικασιών. Προσπαθήστε για κοινωνικά υπεύθυνη διαχείριση (Turban & Daniel, 1999).

οικονομικός χώρος

Οι οικονομικές πτυχές της ΕΚΕ περιλαμβάνουν όλες τις πτυχές που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα ενός οργανισμού, τη διαχείριση πελατών, καταναλωτών ή χρηστών και την ανάπτυξη κοινωνικά υπεύθυνων φορολογικών πρακτικών.

Μια υπεύθυνη αλυσίδα εφοδιασμού είναι απαραίτητη για κάθε οργανισμό. Η κακή διαχείριση επηρεάζει όχι μόνο το περιβάλλον και την κοινωνία, αλλά και τη φήμη ενός από τα πιο πολύτιμα άυλα περιουσιακά στοιχεία του σήμερα, που είναι το πιο δύσκολο να υπερεκτιμηθεί (Davis, 1967). Από την άλλη πλευρά, η διαχείριση πελατών, καταναλωτών και χρηστών με υπεύθυνα πρότυπα συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, των υπηρεσιών και των εσωτερικών διαδικασιών, στην προώθηση της καινοτομίας και στην εξεύρεση νέων θέσεων στην αγορά. Τέλος, η οικονομική ευθύνη είναι το κλειδί για την αύξηση του οικονομικού και κοινωνικού τους αντίκτυπου, όχι μόνο στις κοινότητες στις οποίες δραστηριοποιούνται, αλλά στην κοινωνία συνολικά.

κοινωνικό χώρο

Πριν από μερικά χρόνια, η ΕΚΕ συγγέονταν με τη φιλανθρωπία και τη φιλανθρωπία, αλλά όπως δείχνει αυτό το άρθρο, η ΕΚΕ προχωρά πολύ περισσότερο. Στην πραγματικότητα, η κοινωνική συμπεριφορά είναι μόνο μέρος της κοινωνικής διάστασης, μιας από τις πέντε διαστάσεις της ΕΚΕ, η οποία περιλαμβάνει ενέργειες που πραγματοποιούνται από έναν οργανισμό σε συνεργασία με άλλους φορείς ή με δική του πρωτοβουλία, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων που έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία. . και στις κοινότητες στις οποίες εργάζονται.

χώρος εργασίας

Η διάσταση της εργασίας είναι η εσωτερική διάσταση της ΕΚΕ, διασφαλίζοντας την κοινωνικά υπεύθυνη διαχείριση των ανθρώπων που απαρτίζουν τον οργανισμό, διασφαλίζοντας την υγεία και την ασφάλειά τους και προάγοντας και ενθαρρύνοντας τη συμφιλίωση στην επαγγελματική, οικογενειακή και προσωπική τους ζωή. επαγγελματική ανάπτυξη, χωρίς να ξεχνάμε τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση, μέτρα για την προώθηση της ένταξης ή της ισότητας και της διαφορετικότητας.

οικολογική ζώνη

Επί του παρόντος, η σχέση κοινωνίας και περιβάλλοντος εισέρχεται σε μια πολύ λεπτή περίοδο. Ο τομέας αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις, όπως η κλιματική έκτακτη ανάγκη, η καταπολέμηση των πλαστικών απορριμμάτων και η απώλεια της βιοποικιλότητας. Εκτός από την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η περιβαλλοντική διαχείριση επιτρέπει στους οργανισμούς να μειώσουν το κόστος, να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί και να διατηρήσουν και να προσελκύσουν ταλέντα μεταξύ πολλών άλλων πλεονεκτημάτων.

Κεφάλαιο 2: Η θεωρία της βιώσιμης ανάπτυξης

2.1 Βιώσιμη Ανάπτυξη: Ορισμός

Σύμφωνα με την Έκθεση Brundtland, η αειφόρος ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Εν ολίγοις, η ανάπτυξη είναι απαραίτητη για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Αυτός είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο θα πρέπει να βασίζεται σε μια πιο αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση όλων των περιορισμένων πόρων της κοινωνίας, είτε πρόκειται για φυσικούς, ανθρώπινους ή οικονομικούς πόρους (Murthy & Abeysekera, 2015).

Φυσικοί πόροι

Οι φυσικοί πόροι είναι, πρώτα απ' όλα, φυσικά αγαθά που είναι εύκολα προσβάσιμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ανθρώπους για την κάλυψη των αναγκών τους. Όταν μιλάμε για φυσικούς πόρους μιας χώρας, συνήθως εννοούμε βασικά υλικά που έχουν οικονομική αξία, όπως το έδαφος, το νερό, ο αέρας, το υπέδαφος, το φως του ήλιου, ακόμη και η βιόσφαιρα. Εφόσον όλα μας παρέχουν πηγές ενέργειας, είναι φυσικό να επιτύχουμε τους ακόλουθους στόχους προκειμένου να επιτύχουμε τη βιώσιμη ανάπτυξη (Soana, 2011).

- Η χρήση των φυσικών πόρων δεν πρέπει να υπερβαίνει το δυναμικό τους για ανανεώσιμες πηγές.
- Να δοθεί προτεραιότητα στις προσπάθειες για την ελαχιστοποίηση της χρήσης των φυσικών πόρων που εξαντλούνται και να αντικατασταθούν αυτοί οι πόροι με ανανεώσιμους πόρους.
- Η απελευθέρωση απορριμμάτων στο περιβάλλον δεν πρέπει να υπερβαίνει την ικανότητα απορρόφησής τους.

βιωσιμότητα

Η βιωσιμότητα είναι ένα μοντέλο παραγωγής που στοχεύει στη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων τόσο για τους ανθρώπους όσο και για το περιβάλλον, όχι μόνο τώρα, αλλά και στο αόριστο μέλλον. Ο κύριος παράγοντας του είναι η ισορροπία μεταξύ της παραγωγής αγαθών και των πρώτων υλών που δαπανώνται για την επίτευξη της παραγωγής. Έτσι, ο στόχος των βιώσιμων διαδικασιών είναι να επιτευχθεί περισσότερη παραγωγή με χαμηλότερο κόστος πρώτων υλών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η αειφορία αναφέρεται συνήθως με όρους ανακύκλωσης, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και βιοκλιματικού σχεδιασμού (Robin, 2008).

2.2 Τρεις πυλώνες της αειφόρου ανάπτυξης

περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Για να επιτευχθεί περιβαλλοντική βιωσιμότητα, το φυσικό περιβάλλον πρέπει να διατηρήσει την πλήρη λειτουργία και τη διαθεσιμότητά του μακροπρόθεσμα. Είναι επιθυμητό οι ενέργειες που λαμβάνονται να προάγουν θετικό ρυθμό ανάπτυξης και ταυτόχρονα να προάγουν την ισορροπία στο φυσικό περιβάλλον. Πρέπει να εξετάσουμε τον αντίκτυπο των ενεργειών και των αποφάσεών μας στο περιβάλλον (Fassin & Gosselin, 2011).

Υπάρχουν διάφορα θέματα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, από τη ρύπανση έως τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Ο κύριος στόχος της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και η προώθηση της αποκατάστασης και προστασίας των φυσικών οικοτόπων (Hossain & Khan, 2016).

οικονομική βιωσιμότητα

Η οικονομική βιωσιμότητα είναι η ικανότητα μιας οικονομίας να διατηρεί ένα ορισμένο επίπεδο οικονομικής παραγωγής επ' αόριστον. Η οικονομική αξία μπορεί να προκύψει από οποιοδήποτε έργο ή λύση. Η οικονομική βιωσιμότητα αναφέρεται σε αποφάσεις που λαμβάνονται με μεγαλύτερη σύνεση από άλλες πτυχές της βιωσιμότητας. Το να λαμβάνεται υπόψη μόνο η οικονομική πτυχή δεν συμβάλλει στην πραγματική βιωσιμότητα. Σε κλίμακα, η συνήθης προσέγγιση ήταν "business as usual", που δεν σήμαινε ότι το κέρδος ήταν το μοναδικό μέλημα και στόχος της επιχείρησης. Ωστόσο, όταν οι καλές επιχειρηματικές πρακτικές συνδυάζονται με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές της βιωσιμότητας, τα αποτελέσματα είναι πολύ πιο θετικά (Carroll, 1991).

Η οικονομική βιωσιμότητα αποτελείται από πολλά στοιχεία. Από την έξυπνη ανάπτυξη στις επιδοτήσεις και τις φορολογικές πιστώσεις για την πράσινη ανάπτυξη. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ενισχυθεί και να προωθηθεί μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έρευνας και δημοσίων σχέσεων. Πρέπει επίσης να επικεντρωθούμε σε άλλους τομείς, όπως η μείωση των περιττών δαπανών.

κοινωνική βιωσιμότητα

Η κοινωνική βιωσιμότητα βασίζεται σε αποφάσεις και έργα που συμβάλλουν στη συνολική βελτίωση της κοινωνίας. Γενικά, η κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας υποστηρίζει την έννοια της ισότητας μεταξύ των γενεών. Οι μελλοντικές γενιές δικαιούνται την ίδια ή καλύτερη ποιότητα ζωής από την τρέχουσα γενιά. Αυτές οι έννοιες περιλαμβάνουν το περιβαλλοντικό δίκαιο, τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, την ισότητα στην υγεία, την ανάπτυξη της κοινότητας μέσω της συμμετοχής στα κοινά, το κοινωνικό κεφάλαιο, την υποστήριξη της ισότητας και της λογοδοσίας, την πολιτιστική ικανότητα, την ανθεκτικότητα της κοινότητας, τους ανθρώπινους παράγοντες και πολλά άλλα κοινωνικά ζητήματα όπως η προσαρμογή. περιλαμβάνεται.

Η κοινωνική πτυχή της βιωσιμότητας είναι εξίσου σημαντική με τους άλλους δύο πυλώνες. Η μη συμμόρφωση με αυτή την απαίτηση μπορεί να οδηγήσει στην κατάρρευση ολόκληρης της διαδικασίας βιώσιμης ανάπτυξης και της ίδιας της κοινωνίας.

Ο βραβευμένος με Νόμπελ Amartya Sen παρουσιάζει τις ακόλουθες πτυχές της κοινωνικής βιωσιμότητας (PRI, 2011):

- Δικαιοσύνη. Οι κοινότητες παρέχουν ίσες ευκαιρίες και αποτελέσματα για όλα τα μέλη, ιδιαίτερα τα φτωχότερα και πιο ευάλωτα μέλη της κοινότητας.
- Ποικιλία. Οι κοινότητες προωθούν και ενθαρρύνουν τη διαφορετικότητα.
- Συνδεσιμότητα/κοινωνική συνοχή. Οι κοινότητες παρέχουν διαδικασίες, συστήματα και δομές που διευκολύνουν την αλληλεπίδραση εντός και εκτός της κοινότητας σε επίσημο, άτυπο και θεσμικό επίπεδο.
- Ποιότητα ζωής - Οι κοινότητες παρέχουν βασικές ανάγκες και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής όλων των μελών σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο (υγεία, στέγαση, εκπαίδευση, απασχόληση, ασφάλεια κ.λπ.).
- Δημοκρατία και Διακυβέρνηση - Η Κοινότητα παρέχει δημοκρατία
- Διαδικασίες και μια ανοιχτή και υπεύθυνη δομή διακυβέρνησης.
- Ωριμότητα. Οι άνθρωποι αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη συνεχή ανάπτυξη και βελτίωση μέσω ευρύτερων κοινωνικών χαρακτηριστικών (τρόποι επικοινωνίας, συμπεριφορές, έμμεση εκπαίδευση, φιλοσοφική έρευνα κ.λπ.).

Η βιωσιμότητα είναι ένας συνδυασμός αυτών των τριών πυλώνων και δεν μπορεί να επιτευχθεί σωστά εάν τουλάχιστον ένας από αυτούς δεν «λειτουργεί» σωστά. Εάν οποιαδήποτε υποστήριξη είναι αδύναμη, ολόκληρο το σύστημα είναι ασταθές (Bowen, 1953).

Κεφάλαιο 3: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στον Τραπεζικό Τομέα

3.1 ΕΚΕ και τράπεζες

Οι τράπεζες με καλά ανεπτυγμένες και επιτυχημένες στρατηγικές ΕΚΕ έχουν σαφή και απτά οφέλη. Μπορούν να βελτιώσουν την προβολή στις κοινότητες που εξυπηρετούν, να βελτιώσουν τις τοπικές και διασυνοριακές οικονομικές επιδόσεις και να προωθήσουν την ανάπτυξη της κοινότητας αυξάνοντας παράλληλα την κερδοφορία.

Η ΕΚΕ εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να συνεισφέρουν μέσω της βασικής τους δραστηριότητας πέρα από την παραδοσιακή φιλανθρωπική προσφορά.

Οι τράπεζες έχουν από καιρό δεσμευτεί να είναι υπεύθυνα μέλη των κοινοτήτων τους. Βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του εθελοντισμού, της καθοδήγησης και της προσέγγισης της κοινότητας των εργαζομένων (CAF 2009), υποστηρίζοντας δραστηριότητες ΕΚΕ ως μέρος της ταυτότητάς τους και της δέσμευσής τους προς τις κοινότητες στις οποίες ζουν και εργάζονται. Λέγεται ότι έχουν δεσμευτεί σε ένα σίκουελ (Hagenah 2009).

3.2 ΕΚΕ και χρηματοδότηση έργων

Η πρακτική ΕΚΕ εφαρμόζεται συχνά στη βασική δραστηριότητα μιας τράπεζας που είναι ο δανεισμός και η επένδυση. Η χρηματοδότηση έργων είναι ένας τρόπος απόκτησης χρηματοδότησης για επενδυτικές ευκαιρίες.

Η Τράπεζα εξισορροπεί δίκαια τους κινδύνους και τα οφέλη των διαφόρων ενδιαφερομένων της, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των συμφερόντων εκείνων που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, ειδικά των κοινοτήτων που ζουν σε ή κοντά σε περιοχές που επηρεάζονται από το έργο (Παλαιολόγος, 2013).

Οι τράπεζες θα πρέπει να αναγνωρίσουν την ευθύνη τους για την πρόληψη ή τον περιορισμό της κοινωνικής και περιβαλλοντικής βλάβης που μπορεί να προκληθεί από δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τις τράπεζες και να υιοθετήσουν κατάλληλες διαδικασίες αναθεώρησης και επανεξέτασης.

Οι τράπεζες έχουν άμεσο και έμμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον. Οι δανειοδοτικές και επενδυτικές μας δραστηριότητες έχουν έμμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, οι τράπεζες θα πρέπει να ενθαρρύνονται να λαμβάνουν υπόψη περιβαλλοντικούς στόχους στις αποφάσεις τους για δανεισμό. Για το σκοπό αυτό, οι τράπεζες μπορούν να προσφέρουν κίνητρα μέσω πιστωτικών γραμμών για πράσινες επενδύσεις, όπως βελτιωμένη μόνωση κτιρίων ή πιο αποτελεσματικά συστήματα φωτισμού που χρησιμοποιούν εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Οι τράπεζες μπορούν να εφαρμόζουν πιο χαλαρούς κανόνες παροχής

εξασφαλίσεων ή να προσφέρουν δάνεια με προεξόφληση σε τέτοιους πελάτες για τέτοιες επενδύσεις (Λαζαρίδης & Δρυπέτας, 2011).

Υπάρχουν προσεγγίσεις που διερευνούν πώς οι τράπεζες συνδέουν τις παραδοσιακές αξιολογήσεις πιστωτικού κινδύνου με τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικού κινδύνου των δανειοληπτών. Με άλλα λόγια, οι τράπεζες μπορούν να αξιολογήσουν τον περιβαλλοντικό πιστωτικό κίνδυνο ενός δανειολήπτη και να ενσωματώσουν αυτήν την αξιολόγηση σε ορισμένα στάδια της διαδικασίας πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Η κοινοτική συμμετοχή είναι ο ακρογωνιαίος λίθος όλων των περιεκτικών πρωτοβουλιών πολιτικής ΕΚΕ και υπερβαίνει κατά πολύ την απλή φιλανθρωπία. Οι τράπεζες θα πρέπει να εφαρμόσουν καινοτόμα σχήματα όπως (Kyriazopoulos & Siamandas, 2009):

- Μόνιμα προγράμματα μάθησης για μειονεκτούντα τμήματα της κοινωνίας·
- χορηγία νέων επιχειρηματιών·
- παροχή ακαδημαϊκών υποτροφιών και ερευνητικών προτάσεων.
- υποστήριξη περιβαλλοντικών θεμάτων όπως η ανακύκλωση και η διαχείριση
- απορριμμάτων·
- κοινοτικά προγράμματα στήριξης·
- προγράμματα υποστήριξης της υγείας·
- οικονομική υποστήριξη για την τέχνη και τον πολιτισμό

Οι τράπεζες μπορούν επίσης να υποστηρίξουν μη κυβερνητικές οργανώσεις που συμμετέχουν σε μέτρα πρόληψης των ναρκωτικών για τους νέους με προγράμματα καθοδήγησης και κατάρτισης γονέων. Οι τραπεζικοί υπάλληλοι μπορούν να είναι μέντορες για μαθητές στο ανώτερο επίπεδο του υποχρεωτικού σχολείου κατά τη διάρκεια ενός σχολικού έτους.

3.3 Ευαισθητοποίηση και Διαφάνεια

Είναι σημαντικό να υπάρχει μια διαφανής και ισχυρή δέσμευση για την υιοθέτηση πρακτικών ΕΚΕ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ρητής αναφοράς σε δραστηριότητες ΕΚΕ που υιοθετούν οι τράπεζες με τα ακόλουθα μέσα (Σταθακόπουλος, 2005):

- αφιερώνοντας ενότητες των Ετήσιων Εκθέσεων σε θέματα ΕΚΕ
- δημοσίευση εκθέσεων βιωσιμότητας ή δηλώσεων πολιτικής για την ΕΚΕ

Πρέπει να σημειωθεί ότι η εταιρική βιωσιμότητα για τις τράπεζες είναι πολύ περισσότερο από απλή φιλανθρωπία. Σε αυτό το πλαίσιο, οι τράπεζες ενθαρρύνονται να βελτιώσουν το μέλλον των ανθρώπων σε όλες τις κοινότητες που δραστηριοποιούνται μέσω προγραμμάτων ΕΚΕ, τα οποία με τη σειρά τους θα διατηρήσουν την επιχείρησή τους στο μέλλον.

Στην Ευρώπη, μια δραματική αλλαγή υπήρξε στον τύπο της αναφοράς ΕΚΕ που έχει αλλάξει από απλή περιβαλλοντική αναφορά σε βιωσιμότητα (κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική αναφορά που έχει γίνει πλέον τυπική μεταξύ των κορυφαίων εισηγμένων εταιρειών).

3.4 Τράπεζες και Περιβάλλον

Όπως και άλλοι επιχειρηματικοί τομείς, οι τραπεζικές δραστηριότητες έχουν άμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον μέσω της κατανάλωσης χαρτιού, ενέργειας, διαχείρισης απορριμμάτων και μεταφορικών μέσων που χρησιμοποιούνται. Ο άμεσος περιβαλλοντικός αντίκτυπος μπορεί να μειωθεί με την τήρηση της περιβαλλοντικής τάξης στις ίδιες τις τράπεζες, μέσω του περιορισμού της κατανάλωσης ενέργειας και χαρτιού, της διασφάλισης της καλής διαχείρισης των απορριμμάτων και της απαίτησης από τους προμηθευτές να συμμορφώνονται με τα περιβαλλοντικά πρότυπα. Μια τράπεζα μπορεί να ελαχιστοποιήσει τον αντίκτυπο με συστηματικό τρόπο εφαρμόζοντας μια περιβαλλοντική πολιτική. μπορεί να προχωρήσει ακόμη περισσότερο και να υποβάλει αίτηση για περιβαλλοντική πιστοποίηση σύμφωνα με το ISO 14001 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2001).

Το ISO 14001 είναι ένα πρότυπο για συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που ισχύει για κάθε επιχείρηση. Στοχεύει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος μιας επιχείρησης και στη μείωση της ρύπανσης και των αποβλήτων που παράγει μια επιχείρηση.

Καλά παραδείγματα από τον τραπεζικό τομέα είναι η Deutsche Bank, η Barclays Bank και η Alpine Bank of Colorado. Έχουν κατασκευάσει ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Αειφορίας σύμφωνα με το ISO 14001 και επέτρεψαν σε έναν ανεξάρτητο οργανισμό πιστοποίησης να παρακολουθεί τη δέσμευσή τους στον τομέα της βιωσιμότητας διασφαλίζοντας ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001 (Λουμιώτης, 2010).

3.5 Οικονομική Ένταξη

Η αγορά στην οποία λειτουργούν οι τράπεζες σήμερα απαιτεί νέα γκάμα προϊόντων που στοχεύουν νέα τμήματα πελατών, συμπεριλαμβανομένων ομάδων που δεν έχουν ακόμη πλήρως ενσωματωθεί στην κοινωνία, και δεν συναλλάσσονται με τράπεζες όπως έκτακτοι εργαζόμενοι, οικογένειες χαμηλού εισοδήματος και πολύ μικρές επιχειρήσεις που λειτουργούν σε φτωχές περιοχές η χώρα (Viganò & Nicolai, 2009).

Αυτή η κατάσταση αντιπροσωπεύει για τις τράπεζες μια πρόκληση όσον αφορά τον σχεδιασμό κατάλληλων προϊόντων για αυτούς τους διαφορετικούς τομείς και την ευκαιρία να αναπτύξουν ένα νέο είδος επιχειρηματικής δραστηριότητας επωφελές για όλους. Μερικά καλά παραδείγματα ανταπόκρισης στην πρόκληση θα ήταν η μικροχρηματοδότηση και οι χρηματοοικονομικές ηλεκτρονικές τράπεζες ενθαρρύνονται να προωθήσουν έργα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης που περιλαμβάνουν διαφορετικές ομάδες-στόχους. Αυτό επιτυγχάνεται με δύο τρόπους (Chatterjee & Lefcovitch, 2009). Πρώτον, με τη σύναψη συμφωνιών με στρατηγικούς εταίρους που αναγνωρίζονται από τις ομάδες-στόχους, προκειμένου να ενημερωθούν καλύτερα για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και προϊόντα που θα χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους. Δεύτερον, με την ανάπτυξη επαφών με τις τοπικές αρχές προς ορισμένες ομάδες-στόχους. Αυτές οι ομάδες-στόχοι περιλαμβάνουν τα δημοτικά σχολεία, τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα πανεπιστήμια και τον ευρύτερο δημόσιο κόσμο.

Οι βασικοί παράγοντες για μια επιτυχημένη πολιτική ΕΚΕ μπορούν να συνοψιστούν ως εξής (Fassin & Gosselin, 2011):

- Συνεχής υποστήριξη της ανώτατης διοίκησης και όλου του προσωπικού
- Αναφορά ΕΚΕ – εσωτερικά και εξωτερικά, σε μακροπρόθεσμη βάση, με τακτικές αναθεωρήσεις
- Συμπεριλάβετε την ΕΚΕ ως αναπόσπαστο μέρος της εταιρικής στρατηγικής της τράπεζας
- Τα πλεονεκτήματα για τις τράπεζες στην υιοθέτηση καλά σχεδιασμένων πρωτοβουλιών ΕΚΕ βρίσκονται στους ακόλουθους τομείς:
- Ενθαρρύνει τη βιώσιμη συμπεριφορά των πελατών.
- Υποστηρίζει την ανάπτυξη ξεχωριστών επιχειρηματικών μοντέλων για διάφορους τομείς.
- Παρέχει πραγματικά οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της.

- Δημιουργεί υψηλότερα κίνητρα στους εργαζόμενους και ανώτερα επίπεδα απόδοσης.
- Ευαισθητοποιεί τις τράπεζες για τον πιθανό ρόλο τους στην κοινωνία.
- Δημιουργεί θετική δημοσιότητα ή/και αυξημένη αναγνώριση της επωνυμίας.

Κεφάλαιο 5: Μεθοδολογία Έρευνας

5.1 Στόχοι της έρευνας

Η έρευνα, είχε ως σκοπό την καταγραφή της κατάστασης αναφορικά με την εφαρμογή του μοντέλου της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο την αποσαφήνιση του εννοιολογικού περιεχομένου του όρου της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνη, ως δραστηριότητας, η οποία συνδέεται με τη δράση των επιχειρηματικών μοντέλων των σύγχρονων επιχειρήσεων. Σκοπός του εμπειρικού μέρους της μελέτης είναι η στατιστική επεξεργασία ερωτηματολογίων, η συλλογή πρωτογενών δεδομένων με στόχο την απάντηση ερωτημάτων και την επαλήθευση ή όχι διαπιστώσεων σχετικών με την αξιολογική διαδικασία που εφαρμόζεται σε πελάτες της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος. Η παρακάτω έρευνα στοχεύει να παρουσιάσει

- την εξοικείωση των πολιτών με τους όρους ΕΚΕ, Κυκλική οικονομία, Ανακύκλωση, Πράσινη οικονομία
- να αναλύσει τα οφέλη αυτής της εφαρμογής στις σύγχρονες επιχειρήσεις, να συγκρίνει τα προγράμματα μεταξύ των τραπεζών
- να διασαφηνίσει τις αιτίες συμμετοχής σε εθελοντικές ενέργειες με σκοπό την υλοποίηση των προγραμμάτων της ΕΚΕ
- να αξιολογήσει τους σκοπούς ρύθμισης, τον βαθμό δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων της ΕΚΕ.

5.2 Υλικό έρευνας

Το ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε αποτελείται από τρεις ενότητες και είκοσι έξι (26) ερωτήσεις κλειστού τύπου. Οι ερωτήσεις είναι δομημένες ξεχωριστά για να μπορούν οι ερωτηθέντες να απαντήσουν σε γενικές πληροφορίες. Η πρώτη ενότητα αποτελείται από πέντε (5) ερωτήσεις που αναφέρονται σε δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων όπως το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης, την οικογενειακή κατάσταση και το μηνιαίο εισόδημα που λαμβάνουν.

Οι ερωτήσεις που αποτελούν την πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου προσδιορίζονται με κατηγορικό τρόπο και συγκεκριμένα με τη μορφή ονομαστικών απαντήσεων πλην των ερωτήσεων εκείνων που αφορούν την ηλικία των ερωτηθέντων.

Η δεύτερη ενότητα αφορά γενικές πληροφορίες όπως κατά πόσο είναι εξοικειωμένοι με διάφορους όρους (πχ. Πράσινη οικονομία), τον αριθμό τραπεζών που συνεργάζονται και τον αριθμό ετών συνεργασίας. Η τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου, περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν τα οφέλη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, περιγράφουν τις απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με τη συμμετοχή τους σε εθελοντικές ενέργειες σε προγράμματα ΕΚΕ. Επιπλέον τις πεποιθήσεις τους σχετικά με ερωτήσεις που αφορούν στον χαρακτηρισμό των προγραμμάτων (πχ. ωφέλιμα, αξιόλογα) . Το σύνολο των θέσεων είναι κλειστού τύπου και προσδιορίζονται με απαντήσεις τύπου 5βάθμιας κλίμακας Likert (1- Διαφωνώ απολύτως, 2- Διαφωνώ αρκετά, 3- Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ, 4- Συμφωνώ αρκετά και 5- Συμφωνώ απολύτως).

5.3 Εργαλεία έρευνας

Το εργαλείο που επιλέχθηκε από τον ερευνητή και χρησιμοποιήθηκε στην διεξαγωγή της έρευνας είναι το ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελείται από τρία μέρη: τις δημογραφικές ερωτήσεις, τις ερωτήσεις που εξετάζουν γενικές πληροφορίες για τις γνώσεις του γύρω από την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Επιπρόσθετα ερωτήσεις που εξετάζουν τα οφέλη της ΕΚΕ και τέλος τις ερωτήσεις που εξετάζουν την θεώρηση των ερωτηθέντων σχετικά με τους σκοπούς της εφαρμογής της σε τράπεζες στον Ελληνικό χώρο. Το ερωτηματολόγιο είχε πενταβάθμια κλίμακα Likert σε κάθε ερώτηση με σκοπό την αποτύπωση πέντε επιπέδων προτίμησης που ήταν διαθέσιμα για επιλογή. Τα επίπεδα αυτά ήταν Διαφωνώ Απολύτως, Μάλλον Διαφωνώ, Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, Μάλλον Συμφωνώ, Συμφωνώ Απολύτως. Ο αριθμός 1 αντικατόπτριζε την επιλογή «Διαφωνώ Απολύτως» ενώ ο αριθμός 5 την επιλογή «Συμφωνώ Απολύτως». Η πενταβάθμια κλίμακα Likert χρησιμοποιήθηκε, επειδή είναι μια διεθνής μέθοδος συλλογής δεδομένων που θα βοηθούσε ώστε να είναι κατανοητά. Επίσης, έγινε χρήση της κλίμακας Likert γιατί έτσι θα έκανε τα δεδομένα να είναι ποσοτικοποιημένα, ώστε αργότερα ο ερευνητής να ήταν σε θέση να εκμαιεύσει συμπεράσματα, αποτελέσματα και να δημιουργήσει γραφικές παραστάσεις από τις απαντήσεις. Τέλος, η κλίμακα Likert διασφάλισε ότι εκείνοι που απάντησαν το ερωτηματολόγιο δεν θα πιεζόντουσαν να εκφράσουν κάποια ή οποιαδήποτε γνώμη, σε αντίθεση τους επέτρεψε να παραμείνουν ουδέτεροι όσο συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο.

5.4 Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Η έρευνα διεξήχθη εντός στο χρονικό διάστημα ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου και συγκεκριμένα από τον Οκτώβριο του 2021. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε συνολικά σε 100 άτομα με ηλεκτρονική μορφή με τη βοήθεια των google forms , οι οποίες διασφάλισαν την άμεση συλλογή δεδομένων και σχηματοποίηση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας.

Κεφάλαιο 6: Παρουσίαση αποτελεσμάτων

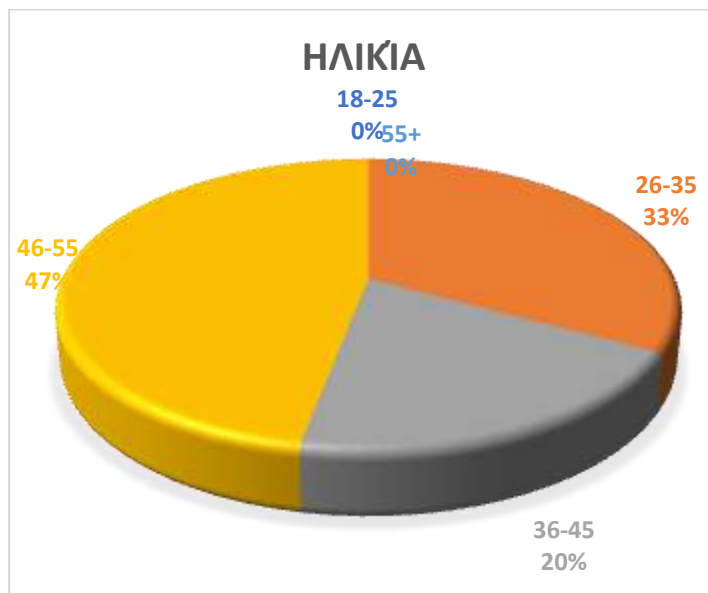
6.1 Ανάλυση διαγραμμάτων

Γράφημα 1

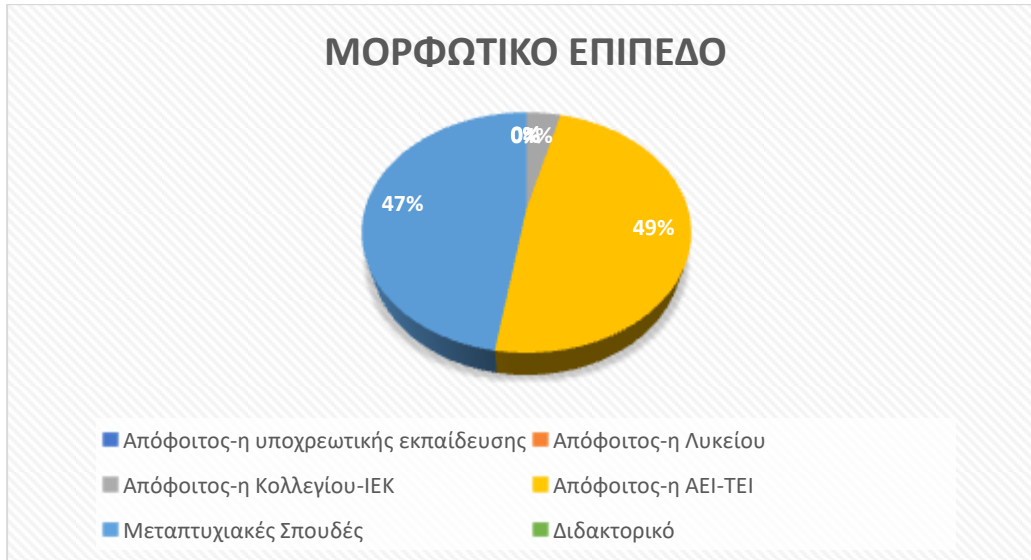
Ξεκινώντας την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της στατιστικής μελέτης και αποσαφηνίζοντας αρχικά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος της έρευνας, διακρίνουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό απαντήσεων δόθηκε από 80 (80%) γυναίκες.

Γράφημα 2

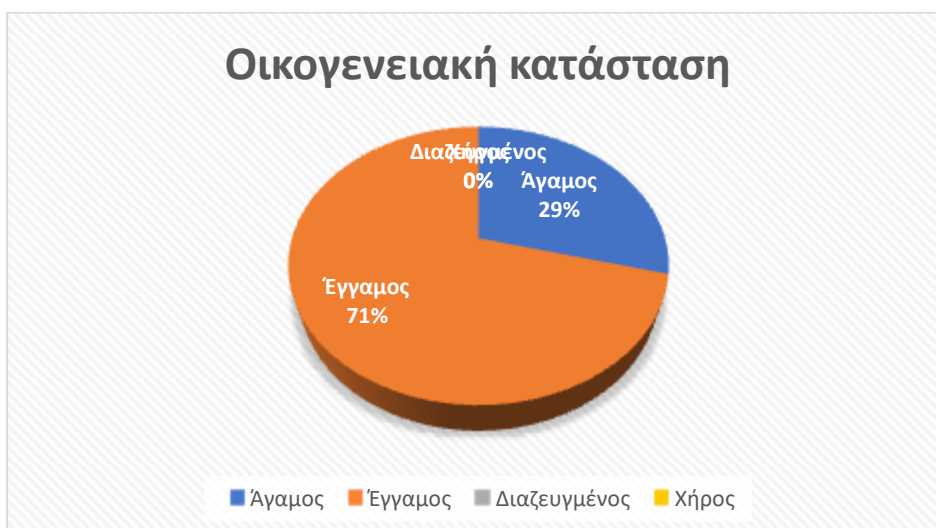
Όσον αφορά την ηλικία των ερωτηθέντων (βλ. Γράφημα 2) η πλειοψηφία του δείγματος, ανήκει στην κατηγορία 46-55 ετών με ποσοστό 47 %. Το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι βρίσκεται στην ηλικία των 26-35 με ποσοστό 33%. Το 20% κατέχει την τρίτη θέση στην πίτα και αφορά ηλικίες 36-45 ετών.

Γράφημα 3:

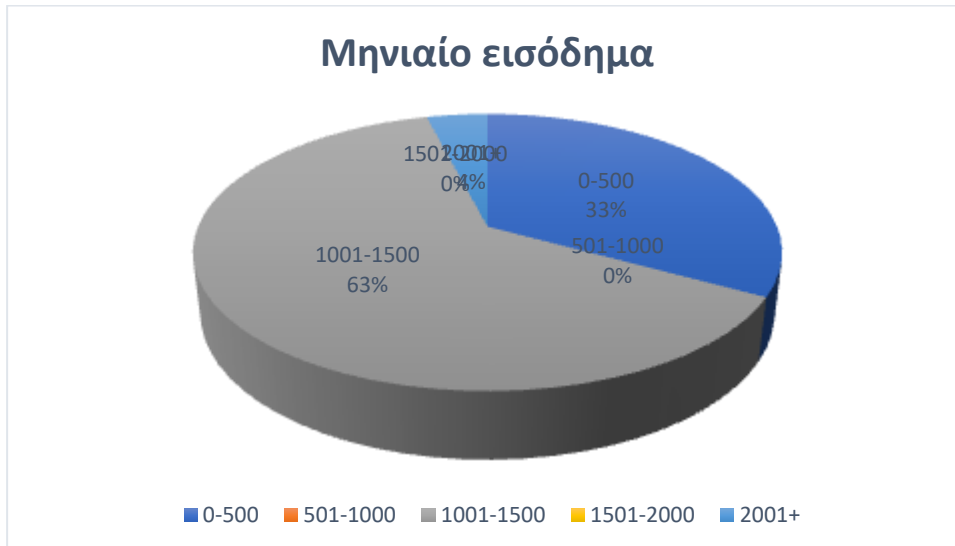
Αναφορικά με την εκπαίδευση η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 49% δήλωσαν, ότι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ- ΤΕΙ. Εν συνεχεία το 47% κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο. Ελάχιστο ποσοστό καλύπτουν όσοι είναι απόφοιτοι Κολλεγίου-ΙΕΚ.

Γράφημα 4 :

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων, το μεγαλύτερο ποσοστό που αντιστοιχεί σε 78 άτομα (71%), δήλωσαν έγγαμοι, ενώ παρατηρούμε στο γράφημα 29% είναι άγαμοι.

Γράφημα 5:

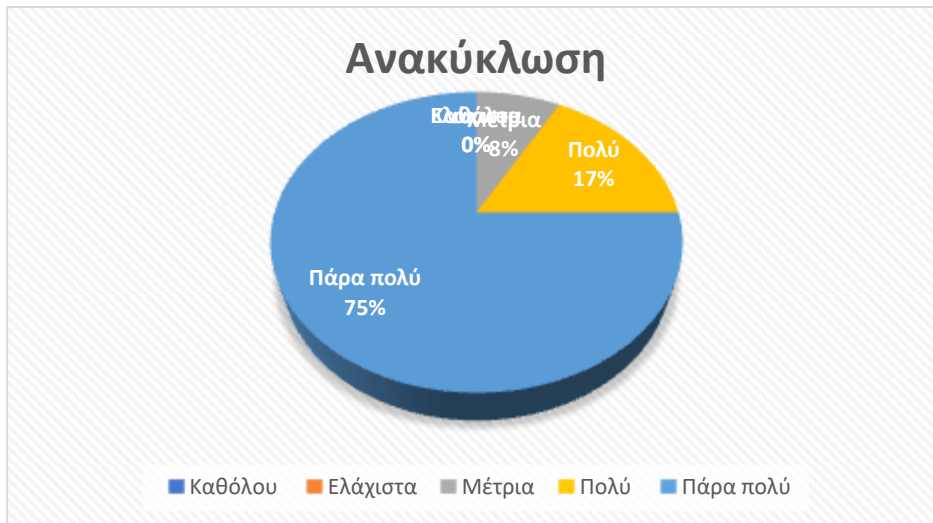

Στο Γράφημα 5 οι ερωτηθέντες απάντησαν σχετικά με τις μηνιαίες αποδοχές τους. Το 63% ανήκει σε όσους λαμβάνουν 1001-1500 ευρώ. Το 33% ανήκει σε όσους λαμβάνουν 0-500 ενώ μόλις το 4% ανήκει σε αυτούς με μηνιαίο εισόδημα 2001 και πάνω.

Γράφημα 6 :

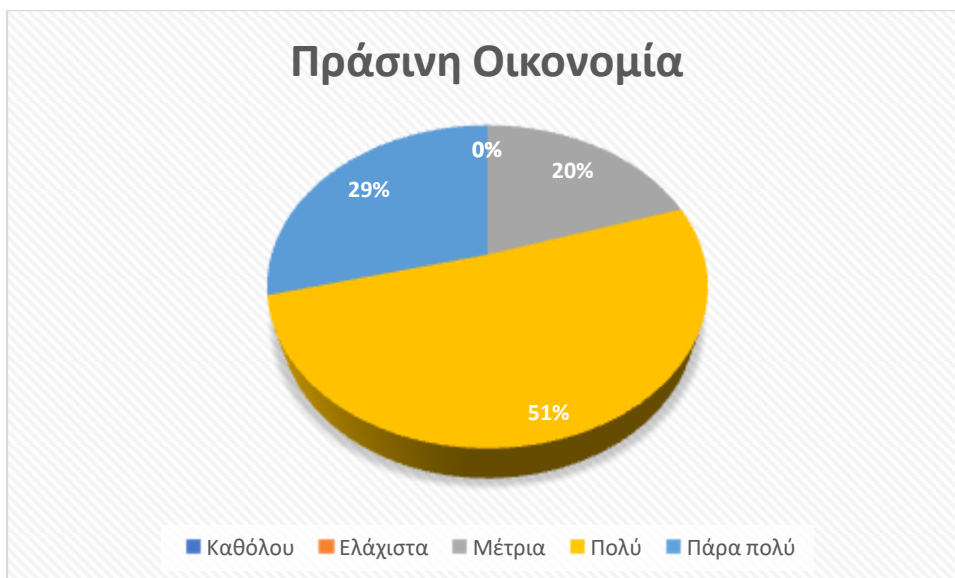

Γράφημα 7:

Όσον αφορά το θέμα της ανακύκλωσης όπως δείχνει το γράφημα το μεγαλύτερο ποσοστό 75% απάντησε πως είναι πάρα πολύ ευαισθητοποιημένοι και ενεργοί. Πάρα πολύ ενεργοί απάντησαν ότι είναι το 17% ενώ μέτρια το 8%. Όπως φαίνεται κανείς δεν είναι κατά της ανακύκλωσης άσχετα με τον βαθμό στον οποίο ανακυκλώνει.

Γράφημα 8:

Από το γράφημα 8 που αφορά την πράσινη οικονομία παίρνουμε τις εξής πληροφορίες, το 51% των ατόμων είναι πολύ εξοικειωμένοι με το θέμα δηλαδή περίπου οι μισοί ερωτηθέντες. Ενώ το 20% απάντησε πως κατέχει μέτριες γνώσεις πάνω στο θέμα και το 29% πως δεν έχει καθόλου γνώσεις πάνω στο θέμα.

Γράφημα 9:

Με βάση το γράφημα 9 συμπεραίνουμε πως το μεγαλύτερο μέρος 57% των ατόμων έχει μέτριες γνώσεις πάνω στο θέμα της κυκλικής οικονομίας. Μικρότερα ποσοστά συναντάμε σε αυτούς που έχουν πάρα πολύ καλές γνώσεις (14%) και πολύ καλές γνώσεις (2%). Τέλος ένα μικρό τμήμα έχει ελάχιστες γνώσεις (14%) και το 11% δήλωσε πως δεν έχει καθόλου γνώσεις.

Γράφημα 10:

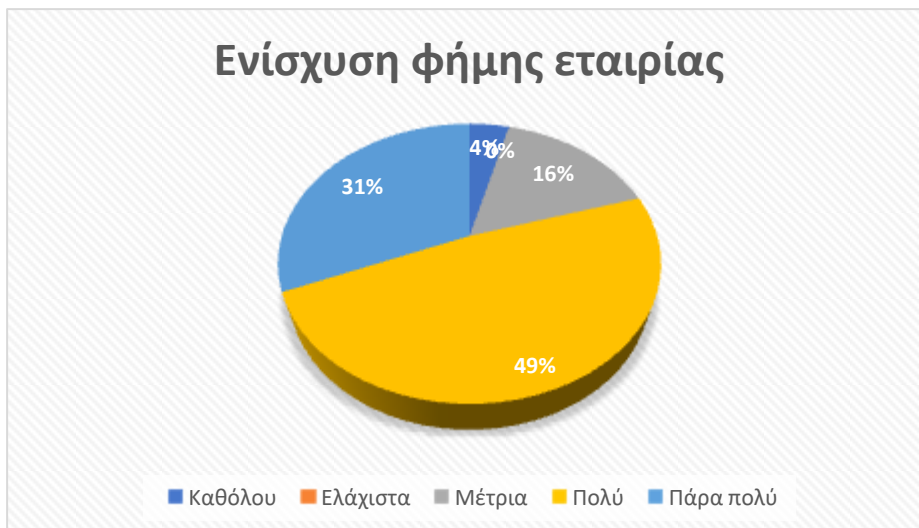
Από το παραπάνω διάγραμμα παίρνουμε πληροφορίες για το πόσοι από τους ερωτηθέντες πιστεύουν πως το μοντέλο Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ωφέλιμο. Πιο συγκεκριμένα το 51% πιστεύει πως συμβάλει πολύ στην προστασία του περιβάλλοντος, το 41% επίσης θεωρεί πως είναι πάρα πολύ ωφέλιμο προς το περιβάλλον. Τέλος ένα μικρό ποσοστό (8%) θεωρεί μέτρια την ωφελιμότητα του μοντέλου Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Γράφημα 11:

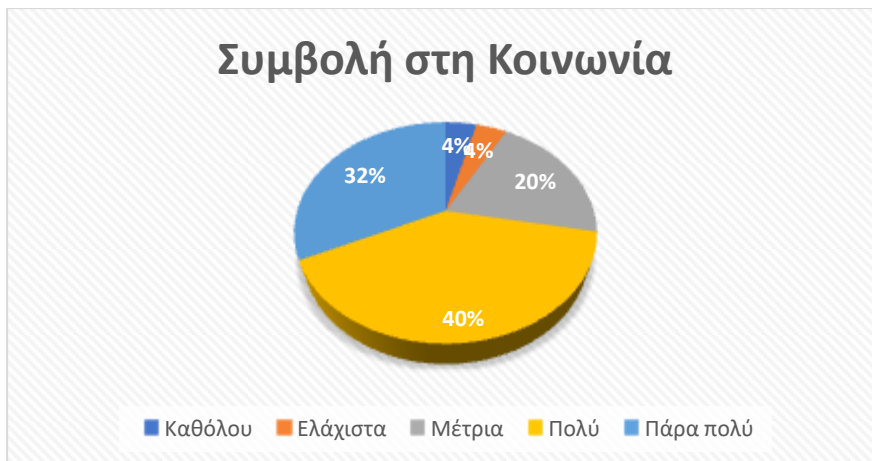
Όπως βλέπουμε στο γράφημα 11 το 49% των ερωτηθέντων θεωρεί πως υπάρχει μέτρια μείωση κόστους λόγω επαναχρησιμοποίησης, ενώ το 34% θεωρεί μεγάλη αυτή τη μείωση κόστους. Τώρα το 13% των ατόμων θεωρούν πως το όφελος είναι πάρα πολύ μεγάλο ενώ μόνο το 4% δήλωσε πως πιστεύει ότι το όφελος μείωσης κόστους είναι ελάχιστο.

Γράφημα 12:

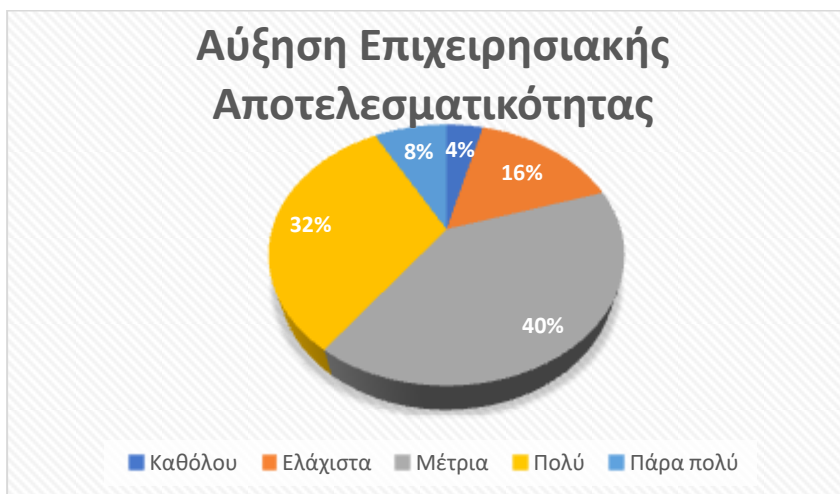
Το σύνολο των ατόμων συμφωνεί στο μεγαλύτερο βαθμό (49%) πως η συμβολή στην ενίσχυση της φήμης είναι πολύ μεγάλη, ενώ το 31% πως η συμβολή είναι πάρα πολύ μεγάλη. Μικρότερα ποσοστά συναντάμε να μην συμφωνούν με τη πλειοψηφία και να θεωρούν μέτρια τη συμβολή αυτή (16%) και ακόμα μικρότερα ποσοστά να τη θεωρούν ελάχιστη (4%).

Γράφημα 13:

Εδώ βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό (40%) συμφωνεί πως υπάρχει μια πολύ μεγάλη συμβολή στη κοινωνία καθώς και το 34% συμφωνεί στη πάρα πολύ μεγάλη συμβολή στη κοινωνία. Ενώ παρατηρούμε μικρότερα ποσοστά να θεωρούν μέτρια (20%) ελάχιστη (4%) ή ακόμα πως δεν υπάρχει καμία συμβολή στη κοινωνία (4%).

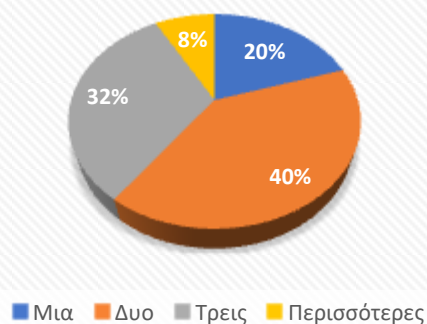
Γράφημα 14:

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα μπορούμε να εξάγουμε τα εξής συμπεράσματα ένα μεγάλο μέρος του δείγματος (40%) θεωρεί πως είναι μέτρια η αύξηση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας ενώ ένα επίσης αξιόλογο ποσοστό (32%) την θεωρούν πολύ μεγάλη. Μικρότερα ποσοστά βλέπουμε να θεωρούν πάρα πολύ μεγάλη την αύξηση αυτή ((8%) ενώ ελάχιστη μόνο το 16% και καθόλου απάντησε το 4%.

Γράφημα 15:

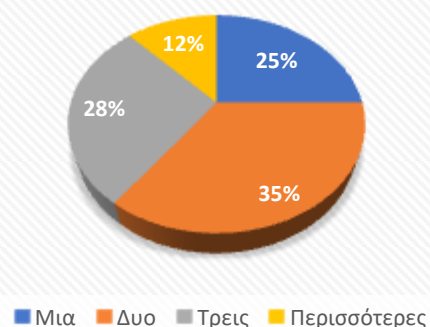
Αριθμός Τραπεζών που συνεργάζεστε:

Τα δεδομένα του παραπάνω γραφήματος μας πληροφορούν πως το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων (40%) συνεργάζονται με 2 τράπεζες, το 32% δήλωσε πως συνεργάζεται με 3 τράπεζες. Μικρότερα ποσοστά συναντάμε στα άτομα που συνεργάζονται με 1 τράπεζα (20%) και μόνο το 8% δήλωσε πως συνεργάζεται με πάνω από 3 τράπεζες.

Γράφημα 16:

Αριθμός τραπεζών που συνεργάζεστε άνω των 10 ετών:

Εδώ βλέπουμε πως το 35% των ατόμων συνεργάζεται με 2 τράπεζες άνω των 10 ετών, επίσης το 28% δήλωσε 3 τράπεζες. Περισσότερες από 3 τράπεζες δήλωσε μόνο το 12% ενώ το 25% δήλωσε συνεργάζεται με 1 τράπεζα άνω της δεκαετίας.

Γράφημα 17:

Όσον αφορά τα προγράμματα της ΕΚΕ που υπάρχουν στη τράπεζα το 32% δήλωσε πως έχει ελάχιστες γνώσεις και το 24% πως έχει μέτριες γνώσεις πάνω στο θέμα. Πολύ μεγάλη εξοικείωση με τα προγράμματα αυτά δήλωσε πως έχει μόνο το 16% ενώ καμία απολύτως γνώση πάνω στο θέμα δήλωσε πως έχει το 28% των ερωτηθέντων.

Γράφημα 18:

Από το γράφημα 18 μαθαίνουμε πως στις εθελοντικές πράξεις των τραπεζών τους δήλωσε πως συνδράμει μόνο το 18% των ατόμων ενώ το μεγαλύτερο μέρος των ατόμων (82%) δήλωσε πως δεν είναι ενεργός όσον αφορά αυτές τις δράσεις.

Γράφημα 19:

Από τα άτομα που δήλωσαν πως συνδράμουν στις εθελοντικές δράσεις της τράπεζας του παρατηρούμε πως ενώ μεγάλο ποσοστό (45%) δήλωσε πως το κάνει για να συνεισφέρει επίσης ένα μεγάλο ποσοστό (42%) δήλωσε πως το κάνει από υποχρέωση στα εργασιακά του καθήκοντα. Τέλος ένα μικρό ποσοστό 13% δήλωσε πως παίρνει μέρος σε τέτοιες δράσεις λόγω δημοσίων σχέσεων.

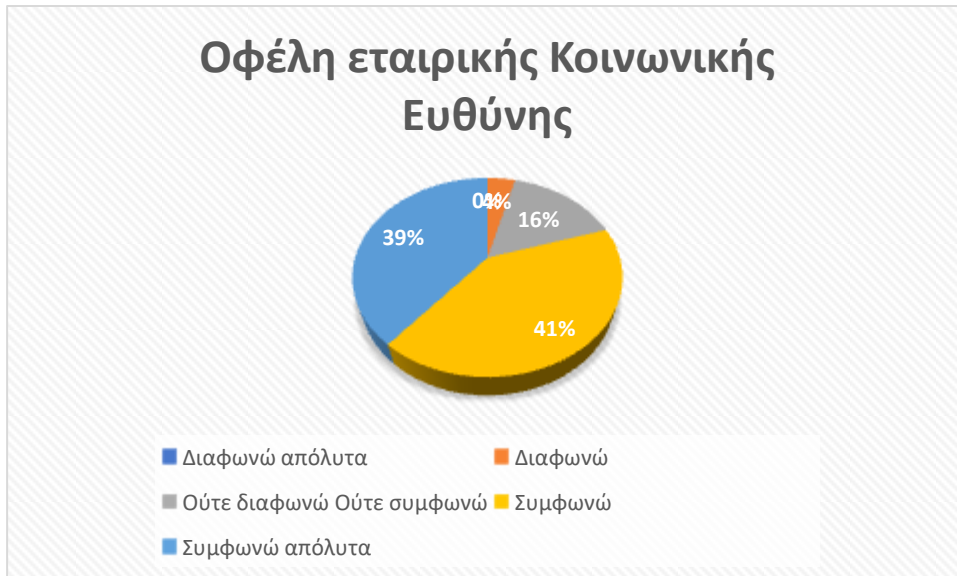
Γράφημα 20:

Εδώ συμπεραίνουμε πως μέτριο έως ελάχιστο είναι το ενδιαφέρον του μεγαλύτερου μέρους των ερωτηθέντων για να συμμετάσχουν πιο ενεργά στα εθελοντικά προγράμματα της τράπεζάς τους με την ίδια τιμή ποσοστού (29%). Μικρότερα ποσοστά συναντάμε στα άτομα που όντως θα ενδιαφερόταν πολύ όπως δήλωσε το 20% θα αφιέρωνε πολύ προσωπικό χρόνο

ενώ μόνο το 4% πως θα αφιέρωνε πάρα πολύ χρόνο. Τέλος το 18% δήλωσε κάθετα πως δεν θα τον ενδιέφερε αυτή η ενέργεια.

Γράφημα 21:

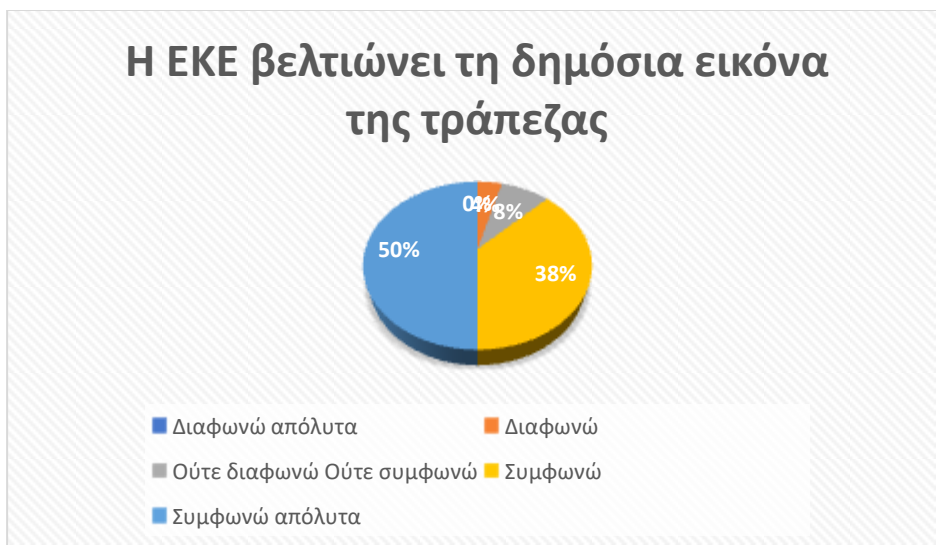
Στο θέμα της ωφελιμότητας της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνεί (41%). Το 39% δήλωσε πως είναι απόλυτα σύμφωνο με τα οφέλη της εταιρικής ευθύνης, το 16% δήλωσε αδιάφορο ενώ μόλις το 4% διαφωνεί με αυτό το θέμα.

Γράφημα 22:

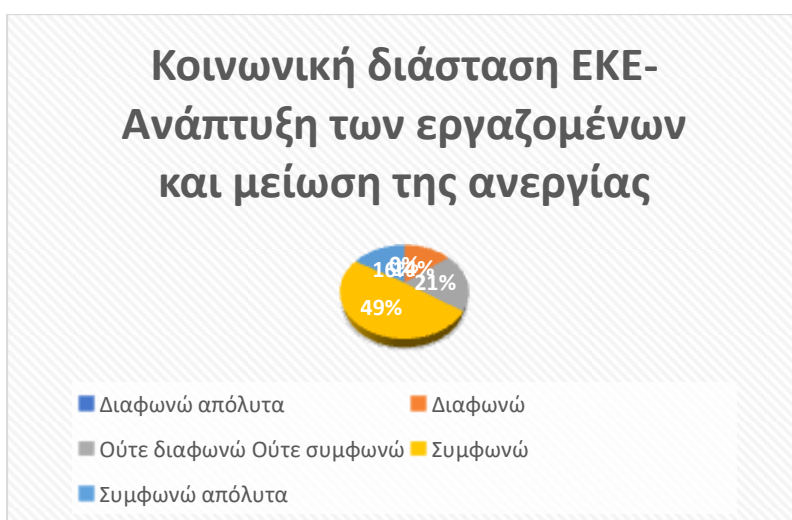
Η πλειοψηφία (40%) συμφωνεί όπως βλέπουμε πως η ΕΚΕ είναι απαραίτητη στον τραπεζικό χώρο όπως επίσης το 36% συμφωνεί απόλυτα στην χρησιμότητα τη ΕΚΕ. Αντιθέτως μόνο το 20% μένει αμέτοχο και το μικρότερο ποσοστό 4% διαφωνεί πως είναι χρήσιμη η ΕΚΕ στον τραπεζικό χώρο.

Γράφημα 23:

Εδώ φαίνεται ξεκάθαρα πως το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνεί απόλυτα πως η ΕΚΕ βελτιώνει σημαντικά τη δημόσια εικόνα μιας τράπεζας όπως επίσης το 38% συμφωνεί με την ίδια ιδέα. Μόνο το 8% δεν συμφωνεί ούτε διαφωνεί όπως δηλώνει και επίσης μικρότερο ποσοστό (4%) διαφωνεί.

Γράφημα 24:

Αναφορικά με το θέμα της κοινωνικής διάστασης της ΕΚΕ και τη συμβολή της στην ανάπτυξη των εργαζομένων και τη μείωση της ανεργίας το 49% των ερωτηθέντων συμφωνούν και επίσης το 16% είναι απόλυτα σύμφωνο με αυτή την πρόταση. Τέλος μόνο το 21% φαίνεται να δηλώνει αμέτοχο και το 4% να διαφωνεί με αυτήν την άποψη.

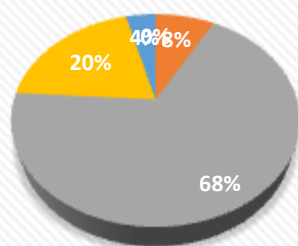
Γράφημα 25:

Τα συμπεράσματα που μπορούμε να βγάλουμε από το παραπάνω διάγραμμα είναι πως το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 38% συμφωνεί πως είναι πρόθυμο στην συμμετοχή της τράπεζας σε ενέργειες ΕΚΕ όπως επίσης και το 12% είναι απόλυτα σύμφωνο με την ίδια άποψη. Υπάρχει όμως και μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 24% που δεν διαφωνεί ούτε συμφωνεί αντίστοιχα με αυτή την άποψη και το 26% του δείγματος διαφωνεί κάθετα με την άποψη αυτή.

Γράφημα 26:

Θεωρείτε ότι τα προγράμματα ΕΚΕ είναι ίδια σε όλες τις τράπεζες;

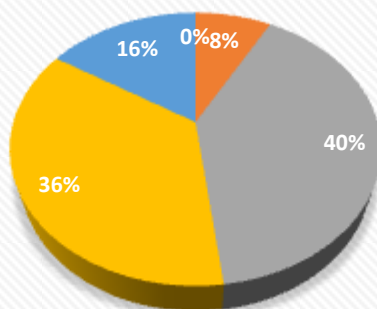

■ Καθόλου ■ Ελάχιστα ■ Μέτρια ■ Πολύ ■ Πάρα πολύ

Όπως βλέπουμε τα αποτελέσματα που προκύπτουν είναι πως το μεγαλύτερο μέρος των ατόμων (68%) θεωρεί πως είναι ίδια περίπου τα προγράμματα ΕΚΕ σε όλες τις τράπεζες. Ενώ το 20% θεωρεί πως τα προγράμματα έχουν πολλές ομοιότητες. Στην αντίθετη κατεύθυνση μόνο το 8% θεωρεί πως τα προγράμματα αυτά δεν έχουν καμία ομοιότητα μεταξύ τους.

Γράφημα 27:

Θεωρείτε ότι έχετε να κερδίσετε κάτι από προγράμματα ΕΚΕ

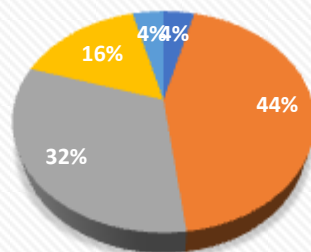

■ Καθόλου ■ Ελάχιστα ■ Μέτρια ■ Πολύ ■ Πάρα πολύ

Στο ερώτημα που αφορά το προσωπικό κέρδος από τα προγράμματα ΕΚΕ το 40% απάντησε ότι τα θεωρεί μέτρια ενώ το 36% τα θεωρεί πολύ μεγάλα. Σημαντικό είναι να σημειωθεί πως υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 8% που θεωρεί τα προσωπικά κέρδη αυτά ελάχιστα.

Γράφημα 28:

Θεωρείτε ότι η τράπεζα χρησιμοποιεί τα προγράμματα ΕΚΕ από ενδιαφέρον στο περιβάλλον;

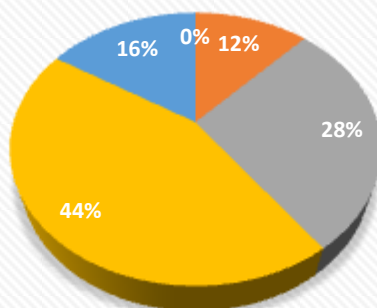

■ Καθόλου ■ Ελάχιστα ■ Μέτρια ■ Πολύ ■ Πάρα πολύ

Από τις πληροφορίες του παραπάνω γραφήματος μπορούμε να συμπεράνουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος θεωρεί είναι ελάχιστο το ενδιαφέρον της τράπεζας για το περιβάλλον (44%) ενώ το 32% έχει δηλώσει πως είναι μέτριο. Στα μικρότερα ποσοστά βλέπουμε πως το 16% θεωρεί πως η τράπεζα ενδιαφέρεται που για το περιβάλλον ενώ μόλις το 4% δεν θεωρεί πως ενδιαφέρεται καθόλου.

Γράφημα 29:

Θεωρείτε ότι τα προγράμματα ΕΚΕ είναι αξιόλογα;

■ Καθόλου ■ Ελάχιστα ■ Μέτρια ■ Πολύ ■ Πάρα πολύ

Μεγάλο είναι το πλήθος των ατόμων όπως φαίνεται που θεωρεί πως τα προγράμματα ΕΚΕ είναι απολύτως αξιόλογα (44%). Όπως επίσης το 28% των ατόμων αξιολογεί ως μέτρια αυτά τα προγράμματα αντιθέτως το 12% δεν τα θεωρεί και τόσο αξιόλογα και το 16% καθόλου αξιόλογα κατά τη γνώμη τους.

Γράφημα 30:

Από το παραπάνω διάγραμμα παίρνουμε πληροφορίες για το πόσο ωφέλιμα θεωρούν οι ερωτηθέντες τα προγράμματα της ΕΚΕ, το μεγαλύτερο ποσοστό (52%) θεωρεί μέτρια την ωφελιμότητα τους. Αντιθέτως το 36% τα θεωρεί πολύ ωφέλιμα ενώ μικρότερα ποσοστά συναντάμε στα ποσοστά που θεωρούν ελάχιστα ωφέλιμα τα προγράμματα της ΕΚΕ (8%).

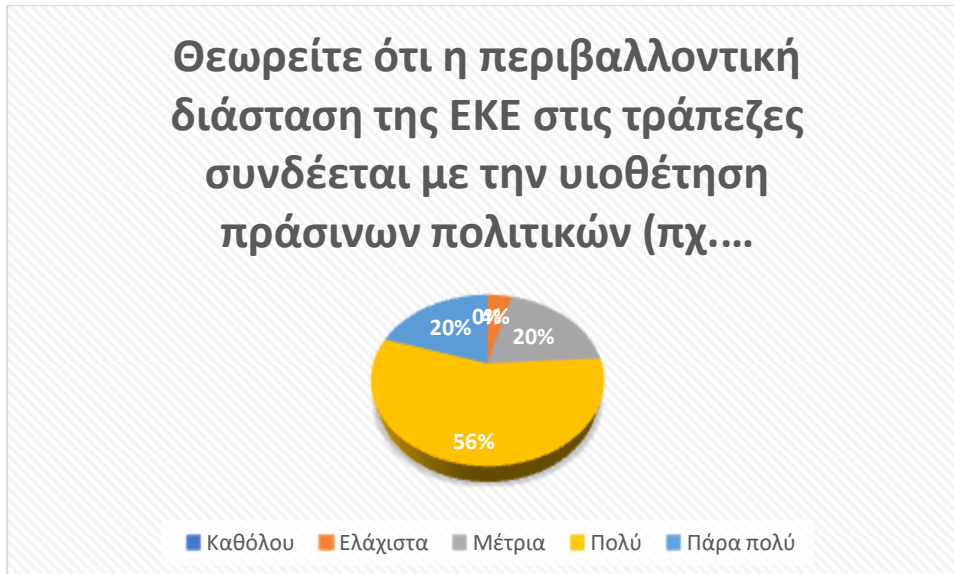
Γράφημα 31:

Εδώ παίρνουμε τις πληροφορίες πως το 40% των ερωτηθέντων δεν θεωρεί πως θα ήταν πολύ πρόθυμο να συνεργαστεί με μια άλλη τράπεζα με αφορμή το πρόγραμμα ΕΚΕ ενώ το 33% επίσης δηλώνει ελάχιστο ενδιαφέρον επίσης. Σε μικρότερα ποσοστά βλέπουμε πως μόνο το

20% δηλώνει πως είναι θα ήθελε πολύ να αλλάξει τράπεζα με αφορμή κάποιο πρόγραμμα ΕΚΕ. Τέλος μόνο το 8% δεν έχει κανένα απολύτως ενδιαφέρον σε αυτή την ενέργεια.

Γράφημα 32:

Εδώ βλέπουμε πως το 56% των ατόμων θεωρεί πως η ΕΚΕ συνδέεται άμεσα με την υιοθέτηση πράσινων πολιτικών και επίσης το 20% θεωρεί αυτή τη συμβολή πάρα πολύ μεγάλη, Τέλος το 20% δήλωσε πως δεν θεωρεί έγκυρη αυτή την άποψη και μόνο το 4% είναι αντίθετο.

6.2 Επαγωγική Στατιστική

Το t-τεστ για ανεξάρτητα δείγματα εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που θέλουμε να συγκρίνουμε δύο υπο-ομάδες (δείγματα) ως προς μία μεταβλητή. Προϋπόθεση όμως για να χρησιμοποιήσουμε το t-test είναι η κανονικότητα των μεταβλητών. Σε περίπτωση που διαπιστώσουμε ότι υπάρχουν σοβαρές αποκλίσεις από την κανονικότητα, ο στατιστικός έλεγχος t δεν είναι πλέον κατάλληλος και για το λόγο αυτό χρησιμοποιούμε το κριτήριο Mann-Whitney (το οποίο δεν προϋποθέτει κανονικότητα). Το κριτήριο Mann-Whitney ταξινομεί τα δεδομένα και χρησιμοποιεί τη συγκεκριμένη κατάταξη για την εξαγωγή του τελικού συμπεράσματος.

Για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε και να χρησιμοποιήσουμε το t-test θα πρέπει να ερευνήσουμε την κανονικότητα των μεταβλητών της έρευνας. Αυτό έγινε με το τεστ του Kolmogorov-Smirnov και τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα 1. Απ' ότι παρατηρούμε από τον πίνακα το p-value για όλες τις μεταβλητές είναι μικρότερο του 0,05

που σημαίνει ότι δεν ισχύει η κανονικότητα για τις μεταβλητές και θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε το μη-παραμετρικό τεστ Mann-Whitney ώστε να εντοπίσουμε αν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές σε επίπεδο εμπιστοσύνης 95%.

Πίνακας 1: Τεστ κανονικότητας για τις υπό εξέταση μεταβλητές

	Kolmogorov-Smirnov Z	df	Asymp. Sig. (2-tailed)
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	0,297	100	,000
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	0,394	100	,000
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	0,266	100	,000
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	0,286	100	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	0,298	100	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	0,231	96	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	0,283	100	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	0,251	100	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	0,201	100	,000
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	0,206	100	,000
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	0,228	100	,000
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	0,242	100	,000
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	0,222	100	,000
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	0,297	96	,000
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	0,295	96	,000
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	0,235	96	,000

Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	0,383	100	,000
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	0,239	100	,000
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση;	0,263	100	,000
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	0,256	100	,000
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	0,299	100	,000
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	0,225	100	,000
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	0,303	100	,000

Αρχικά έγινε η σύγκριση του φύλου με όλες τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου ώστε να εντοπίσουμε αν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης των ερωτήσεων με το test Mann-Whitney ανά φύλο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ($U = 472$, $p = .002$), υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά σε σχέση με το φύλο στην ερώτηση σχετικά με την εξοικείωση με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη καθώς και στην εξοικείωση με την πράσινη οικονομία ($U = 560$, $p = .023$) με τους άνδρες να είναι πιο εξοικειωμένοι και στα δύο σε σχέση με τις γυναίκες όπως παρατηρούμε στον πίνακα 3 με τα mean ranks. Επίσης, οι γυναίκες θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τους άνδρες ότι τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ είναι το όφελος λόγω ανάχρησης και η διαφορά αυτή βγαίνει στατιστικά σημαντική ($U = 312$, $p = .000$) ενώ αντίθετα οι άνδρες εντοπίζουν τα πλεονεκτήματα στη προσφορά στην κοινωνική τάξη ($U = 576$, $p = .041$). Οι άνδρες φαίνεται να είναι πιο ενημερωμένοι σε σχέση με τις γυναίκες για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών ($U = 504$, $p = .008$) όπως επίσης και θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες ($U = 584$, $p = .047$) ενώ οι γυναίκες είναι πιο θετικές στο να επιλέγαν άλλη τράπεζα βάση του προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($U = 408$, $p = .000$).

Πίνακας 2: Σύγκριση των ερωτήσεων με το μη-παραμετρικό τεστ Mann-Whitney (ανά φύλο)

	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
Εξοικίωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	472,00	,002
Εξοικίωση με: Ανακύκλωση	624,00	,073
Εξοικίωση με: Πράσινη οικονομία	560,00	,023
Εξοικίωση με: Κυκλική οικονομία	704,00	,369
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	664,00	,189
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	312,00	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	608,00	,073
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	576,00	,041
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	744,00	,611
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	504,00	,008
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	752,00	,666
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	680,00	,267
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	584,00	,047
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	704,00	,577
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	576,00	,073
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	760,00	1,000
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	664,00	,154
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	768,00	,769
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	720,00	,462
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	648,00	,164
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	792,00	,939
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	408,00	,000
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	760,00	,701

Πίνακας 3: Mean Ranks με το Mann-Whitney test (Φύλο)

		N	Mean Rank
Εξοικίωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	Άνδρας	20	66,90
	Γυναίκα	80	46,40
	Total	100	
Εξοικίωση με: Πράσινη οικονομία	Άνδρας	20	62,50
	Γυναίκα	80	47,50
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	Άνδρας	20	26,10
	Γυναίκα	76	54,39
	Total	96	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	Άνδρας	20	61,70
	Γυναίκα	80	47,70
	Total	100	
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	Άνδρας	20	65,30
	Γυναίκα	80	46,80
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	Άνδρας	20	61,30
	Γυναίκα	80	47,80
	Total	100	
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	Άνδρας	20	30,90
	Γυναίκα	80	55,40
	Total	100	

Κατά την σύγκριση των ερωτήσεων με την οικογενειακή κατάσταση με το test Mann-Whitney εντοπίστηκαν αρκετές ερωτήσεις με στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας 4). Οι έγγαμοι θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό (πίνακας 5) ότι τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ είναι το όφελος λόγω ανάχρησης με την διαφορά αυτή να βγαίνει στατιστικά σημαντική ($U = 528, p = .000$), ενώ αντίθετα οι άγαμοι θεωρούν ότι υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε σχέση με τους έγγαμους ($U = 720, p = .004$). Οι άγαμοι συμφωνούν περισσότερο σε σχέση με τους έγγαμους ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας ($U = 712, p = .009$), ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($U = 768, p = .004$), η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ($U = 768, p = .012$) και ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα ($U = 840, p = .042$) ενώ στον αντίποδα οι έγγαμοι είναι πιο θετικοί στο να επιλέξουν άλλη τράπεζα βάσει του προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($U = 624, p = .000$).

Πίνακας 4: Σύγκριση των ερωτήσεων με το μη-παραμετρικό τεστ Mann-Whitney (ανά οικογενειακή κατάσταση)

	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	864,00	,076
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	880,00	,069
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	880,00	,092
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	1000,00	,480
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	1048,00	,740
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	528,00	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	936,00	,224
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	984,00	,417
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	896,00	,134
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	840,00	,057
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	968,00	,354
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	720,00	,004
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	912,00	,166
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	848,00	,131
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	712,00	,009
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	928,00	,435
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	768,00	,004
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	976,00	,379
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	768,00	,012
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	976,00	,380
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	840,00	,042
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	624,00	,000
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	872,00	,076

Πίνακας 5: Mean Ranks με το Mann-Whitney test (Οικογενειακή κατάσταση)

		N	Mean Rank
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	Έγγαμος-η	64	56,25
	Άγαμος-η	32	33,00
	Total	96	
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	Έγγαμος-η	68	45,09
	Άγαμος-η	32	62,00
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	Έγγαμος-η	64	43,63
	Άγαμος-η	32	58,25
	Total	96	
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	Έγγαμος-η	68	45,79
	Άγαμος-η	32	60,50
	Total	100	
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	Έγγαμος-η	68	45,79
	Άγαμος-η	32	60,50
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	Έγγαμος-η	68	46,85
	Άγαμος-η	32	58,25
	Total	100	
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	Έγγαμος-η	68	57,32
	Άγαμος-η	32	36,00
	Total	100	

Στη συνέχεια έγινε η σύγκριση της ερώτησης «Συνδράμετε σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας» με όλες τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου ώστε να εντοπίσουμε αν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Στον πίνακα 6 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης των ερωτήσεων με το test Mann-Whitney όπου στις περισσότερες ερωτήσεις εντοπίζονται στατιστικά σημαντικές διαφορές και στον πίνακα 7 τα mean ranks. Όσοι συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας τους είναι πιο εξοικειωμένοι στην πράσινη ($U = 400, p = .005$) και στην κυκλική οικονομία ($U = 288, p = .000$) και θεωρούν ότι υπάρχει όφελος λόγω ανάχρησης ($U = 224, p = .000$) και αύξηση της τραπεζικής αποτελεσματικότητας ($U = 464, p = .039$) από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ. Επίσης είναι πιο ενημερωμένοι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών ($U = 192, p = .000$), θα αφιέρωναν περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας ($U = 456, p = .034$) και θεωρούν ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες ($U = 464, p = .037$) και αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας ($U = 424, p = .019$). Τέλος, όσοι συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας τους πιστεύουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($U = 448, p = .010$), η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ($U = 408, p = .008$) και ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα ($U = 464, p = .038$).

Πίνακας 6: Σύγκριση των ερωτήσεων με το μη-παραμετρικό τεστ Mann-Whitney (ανά «Συνδράμετε σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας»)

	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	528,00	,147
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	640,00	,722
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	400,00	,005
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	288,00	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	560,00	,238
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	224,00	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	576,00	,328
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	536,00	,177
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	464,00	,039
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	192,00	,000
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	456,00	,034
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	672,00	1,000
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	464,00	,037
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	424,00	,019
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	632,00	,932
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	592,00	,622
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	448,00	,010
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	560,00	,263
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	408,00	,008
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	464,00	,038
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	576,00	,317
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	664,00	,937
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	656,00	,867

Πίνακας 7: Mean Ranks με το Mann-Whitney test (Συνδράμετε σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας)

		N	Mean Rank
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	Ναι	16	67,50
	Όχι	84	47,26
	Total	100	
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	Ναι	16	74,50
	Όχι	84	45,93
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	Ναι	16	74,50
	Όχι	80	43,30
	Total	96	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	Ναι	16	63,50
	Όχι	84	48,02
	Total	100	
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	Ναι	16	80,50
	Όχι	84	44,79
	Total	100	
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	Ναι	16	64,00
	Όχι	84	47,93
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	Ναι	16	63,50
	Όχι	84	48,02
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	Ναι	16	62,00
	Όχι	80	45,80
	Total	96	
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	Ναι	16	64,50
	Όχι	84	47,83
	Total	100	
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	Ναι	16	67,00
	Όχι	84	47,36
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	Ναι	16	63,50
	Όχι	84	48,02
	Total	100	

Η ανάλυση διακύμανσης (Analysis of Variance, ANOVA) χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της στατιστικής σημαντικότητας των διαφορών των μέσων όρων περισσότερων από

δύο ομάδων. Επιπλέον, με την ANOVA μπορούμε να ελέγξουμε την αλληλεπίδραση δύο ή περισσότερων ανεξάρτητων (κατηγορικών) μεταβλητών πάνω στην εξαρτημένη (αριθμητική) μεταβλητή. Αφού είδαμε παραπάνω ότι δεν ισχύει η κανονικότητα για τις μεταβλητές, η σύγκριση της ηλικιακής κατηγορίας, του μορφωτικού επιπέδου και του μηνιαίου εισοδήματος με τις μεταβλητές του ερωτηματολογίου θα γίνει με το τεστ Kruskal-Wallis H το οποίο είναι το μη παραμετρικό ισοδύναμο της ανάλυσης διακύμανσης μονής κατεύθυνσης.

Από την σύγκριση της ηλικιακής κατηγορίας με όλες τις υπό εξέταση μεταβλητές με το μη-παραμετρικό τεστ Kruskal-Wallis H, στις περισσότερες εντοπίστηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας 8). Οι ερωτώμενοι της ηλικιακής κατηγορίας από 36-45 φαίνεται να είναι πιο εξοικειωμένοι με την Εταιρική Κοινωνική ευθύνη ($\chi^2(2) = 9.225$, $p = 0.010 < 0,05$) σε σχέση με τους 26-35 και 46-55. Αντίστοιχα σε σχέση με τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ, όσοι βρίσκονται στην ηλικιακή κατηγορία 36-45 θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι είναι η συνεισφορά στο περιβάλλον ($\chi^2(2) = 16.204$, $p = 0.000 < 0,05$), το όφελος λόγω ανάληψης ($\chi^2(2) = 22.965$, $p = 0.000 < 0,05$), η προσφορά στην κοινωνική τάξη ($\chi^2(2) = 25.462$, $p = 0.000 < 0,05$) και η αύξηση της τραπεζικής αποτελεσματικότητας ($\chi^2(2) = 10.887$, $p = 0.004 < 0,05$) σε σχέση με τις άλλες ηλικιακές κατηγορίες. Οι περισσότερο ενημερωμένοι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών είναι όσοι ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία 36-45 και ακολουθούν οι 46-55 και τέλος οι 26-35 ($\chi^2(2) = 34.749$, $p = 0.000 < 0,05$). Οι ερωτώμενοι από 36-45 θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($\chi^2(2) = 6.712$, $p = 0.035 < 0,05$) και ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες ($\chi^2(2) = 7.015$, $p = 0.030 < 0,05$) ενώ αντίθετα όσοι είναι από 26-35 και 46-55 θεωρούν ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας ($\chi^2(2) = 9.249$, $p = 0.010 < 0,05$). Οι ηλικιακές κατηγορίες 36-45 και 46-55 θεωρούν περισσότερο ότι υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($\chi^2(2) = 25.937$, $p = 0.000 < 0,05$), ενώ όσοι είναι από 36-45 πιστεύουν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι θα είναι κερδισμένοι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ($\chi^2(2) = 6.296$, $p = 0.043 < 0,05$), ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα ($\chi^2(2) = 10.114$, $p = 0.006 < 0,05$) και κερδοφόρα ($\chi^2(2) = 8.485$, $p = 0.014 < 0,05$).

Πίνακας 8: Σύγκριση ανά ερώτηση με το μη-παραμετρικό τεστ Kruskal-Wallis H (Ηλικιακή κατηγορία)

	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	9,225	2	,010
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	3,634	2	,162
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	4,357	2	,113
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	5,189	2	,075
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	16,204	2	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	22,965	2	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	,144	2	,931
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	25,462	2	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	10,887	2	,004
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	34,749	2	,000
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	2,290	2	,318
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	6,712	2	,035
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	7,015	2	,030
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	2,213	2	,331
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	9,249	2	,010
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	25,937	2	,000
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	2,515	2	,284
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	6,296	2	,043
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	1,817	2	,403
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	10,114	2	,006
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	8,485	2	,014
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	1,927	2	,382
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	,544	2	,762

Πίνακας 9: Περιγραφικά στατιστικά - mean ranks (ανά ηλικιακή κατηγορία)

		N	Mean Rank
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	26-35	32	47,25
	36-45	20	66,90
	46-55	48	45,83
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	26-35	32	46,00
	36-45	20	71,30
	46-55	48	44,83
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	26-35	32	34,25
	36-45	20	69,70
	46-55	44	49,23
	Total	96	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	26-35	32	39,00
	36-45	20	77,30
	46-55	48	47,00
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	26-35	32	40,25
	36-45	20	66,10
	46-55	48	50,83
	Total	100	
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	26-35	32	29,25
	36-45	20	74,90
	46-55	48	54,50
	Total	100	
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	26-35	32	47,25
	36-45	20	64,50
	46-55	48	46,83
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	26-35	32	41,25
	36-45	20	61,30
	46-55	48	52,17
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	26-35	32	52,00
	36-45	20	32,90
	46-55	44	53,05
	Total	96	
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	26-35	32	29,00
	36-45	20	60,50
	46-55	44	57,23
	Total	96	
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	26-35	32	46,00
	36-45	20	64,10
	46-55	48	47,83
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	26-35	32	43,25
	36-45	20	67,30
	46-55	48	48,33
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	26-35	32	43,50
	36-45	20	64,90
	46-55	48	49,17
	Total	100	

Στους πίνακες 10 και 11 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από τη σύγκριση με το μορφωτικό επίπεδο, όπου και εδώ στις περισσότερες ερωτήσεις εντοπίστηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές. Οι απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ και όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακές σπουδές είναι πιο εξοικειωμένοι στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, στην Ανακύκλωση, την Πράσινη οικονομία και την Κυκλική οικονομία σε σχέση με τους απόφοιτους κολλεγίων-ΙΕΚ και αντίστοιχα συμπεράσματα έχουμε και για τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ σχετικά με την Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας. Όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακές σπουδές είναι πιο ενημερωμένοι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών τους ($\chi^2(2) = 16.693$, $p = 0.000 < 0,05$) σε σχέση και με τους αποφοίτους ΑΕΙ-ΤΕΙ και Κολλεγίων-ΙΕΚ. Αντίστοιχα, οι κάτοχοι μεταπτυχιακών σπουδών θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι θα αφιέρωναν περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας, ότι υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες και ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας σε σχέση με τους αποφοίτους ΑΕΙ-ΤΕΙ και κολλεγίων-ΙΕΚ. Αυτοί που θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα βγουν κερδισμένοι ($\chi^2(2) = 19.918$, $p = 0.000 < 0,05$) είναι οι κάτοχοι μεταπτυχιακών σπουδών και ακολουθούν όσοι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ και με πολύ μικρότερο ποσοστό όσοι είναι απόφοιτοι κολλεγίων-ΙΕΚ. Τέλος, όσοι έχουν μεταπτυχιακό ή είναι απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ πιστεύουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα και ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών.

Πίνακας 10: Σύγκριση ανά ερώτηση με το μη-παραμετρικό τεστ Kruskal-Wallis H (Μορφωτικό επίπεδο)

	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	22,904	2	,000
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	14,731	2	,001
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	18,349	2	,000
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	6,141	2	,046
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φρονίδα του περιβάλλοντος	1,849	2	,397
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	1,378	2	,502
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	9,523	2	,009
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	5,666	2	,059
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	3,217	2	,200
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	16,693	2	,000
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	10,118	2	,006
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	12,640	2	,002
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	23,497	2	,000
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	10,703	2	,005
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	,811	2	,667
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	2,602	2	,272
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	2,157	2	,340
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	19,918	2	,000
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	5,688	2	,058
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	11,093	2	,004
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	4,404	2	,111
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	4,704	2	,095
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	14,109	2	,001

Πίνακας 11: Περιγραφικά στατιστικά - mean ranks (ανά Μορφωτικό επίπεδο)

		N	Mean Rank
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	42,33
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	8,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	62,17
	Total	100	
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	51,67
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	4,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	53,17
	Total	100	
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	44,17
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	10,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	60,17
	Total	100	
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	49,17
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	20,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	54,33
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	49,17
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	12,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	55,00
	Total	100	
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	39,17
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	44,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	62,33
	Total	100	
Θα αφιερώνετε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	44,00
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	26,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	59,00
	Total	100	
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	41,33
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	40,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	60,50
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	37,33
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	44,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	64,17
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	44	41,23
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	30,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	56,67
	Total	96	
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	44,50
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	4,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	60,33
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	50,83
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	6,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	53,83
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ	48	52,50
	Απόφοιτος-η Κολλεγίου-ΙΕΚ	4	2,50
	Μεταπτυχιακές Σπουδές	48	52,50
	Total	100	

Κατά την σύγκριση των ερωτήσεων με το μηνιαίο εισόδημα, με το μη-παραμετρικό τεστ Kruskal-Wallis H, στις περισσότερες εντοπίστηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές (πίνακας 12 και 13). Οι ερωτώμενοι με υψηλότερο μηνιαίο εισόδημα έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη σε σχέση με όσους χαμηλότερο εισόδημα ($\chi^2(3) = 26.650$, $p = 0.000 < 0,05$). Σχετικά με την πράσινη οικονομία και την κυκλική οικονομία όσοι έχουν μηνιαίο εισόδημα 1001-1500€ ή 1501-2000€ έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση συγκρινόμενοι με χαμηλότερο εισόδημα (501-1000€) ή υψηλότερο (2001€+). Όσοι διαθέτουν μηνιαίο εισόδημα από 2001€ και άνω θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ εντοπίζονται στην συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος και στην αύξηση της τραπεζικής αποτελεσματικότητας ενώ όσοι έχουν μηνιαίο εισόδημα από 1001-1500€ στην προσφορά στην κοινωνική τάξη. Οι περισσότερο ενημερωμένοι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών τους είναι όσοι έχουν υψηλότερο μηνιαίο εισόδημα ($\chi^2(3) = 30.921$, $p = 0.000 < 0,05$) και επίσης θα αφιέρωναν περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας και θεωρούν ότι υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Αντίθετα, όσοι έχουν χαμηλότερο μηνιαίο εισόδημα (501-1000€ ή 1001-1500€) θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας και συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας. Όσοι έχουν εισόδημα 1001-1500€ ή 2001€ και άνω θεωρούν ότι υπάρχει μεγαλύτερη προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ενώ όσοι έχουν μηνιαίο εισόδημα 2001€ και άνω θεωρούν ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ενώ όσοι έχουν μηνιαίο εισόδημα 1501-2000€ πιστεύουν ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών.

Πίνακας 12: Σύγκριση ανά ερώτηση με το μη-παραμετρικό τεστ Kruskal-Wallis H (Μηνιαίο εισόδημα)

	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	26,650	3	,000
Εξοικείωση με: Ανακύκλωση	5,610	3	,132
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	11,296	3	,010
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	12,903	3	,005
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συνεισφορά στη φρονίδα του περιβάλλοντος	12,281	3	,006
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Όφελος λόγω ανάχρησης	6,290	3	,098
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας	6,342	3	,096
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	24,281	3	,000
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	12,792	3	,005
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	30,921	3	,000
Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	8,794	3	,032
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	8,521	3	,036
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες	6,967	3	,073
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	8,160	3	,043
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	14,096	3	,003
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	25,543	3	,000
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	41,018	3	,000
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;	5,589	3	,133
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;	6,608	3	,086
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;	2,984	3	,394
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;	6,847	3	,077
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	3,517	3	,319
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	14,561	3	,002

Πίνακας 13: Περιγραφικά στατιστικά - mean ranks (ανά μηνιαίο εισόδημα)

		N	Mean Rank
Εξοικείωση με: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	501-1000€	32	37,25
	1001-1500€	52	49,73
	1501-2000€	12	76,50
	2001€+	4	88,50
	Total	100	
Εξοικείωση με: Πράσινη οικονομία	501-1000€	32	38,00
	1001-1500€	52	56,35
	1501-2000€	12	59,83
	2001€+	4	46,50
	Total	100	
Εξοικείωση με: Κυκλική οικονομία	501-1000€	32	43,00
	1001-1500€	52	53,58
	1501-2000€	12	67,17
	2001€+	4	20,50
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Συμεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος	501-1000€	32	46,00
	1001-1500€	52	54,65
	1501-2000€	12	34,50
	2001€+	4	80,50
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Προσφορά στην κοινωνική τάξη	501-1000€	32	36,00
	1001-1500€	52	63,27
	1501-2000€	12	34,50
	2001€+	4	48,50
	Total	100	
Πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ: Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας	501-1000€	32	39,25
	1001-1500€	52	57,12
	1501-2000€	12	43,17
	2001€+	4	76,50
	Total	100	
Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;	501-1000€	32	35,50
	1001-1500€	52	49,88
	1501-2000€	12	85,83
	2001€+	4	72,50
	Total	100	
Θα αφιερώνετε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;	501-1000€	32	44,50
	1001-1500€	52	50,04
	1501-2000€	12	56,50
	2001€+	4	86,50
	Total	100	
Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	501-1000€	32	55,75
	1001-1500€	52	47,27
	1501-2000€	12	40,50
	2001€+	4	80,50
	Total	100	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας	501-1000€	32	45,25
	1001-1500€	48	55,00
	1501-2000€	12	37,17
	2001€+	4	30,50
	Total	96	
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας	501-1000€	32	50,00
	1001-1500€	48	54,67
	1501-2000€	12	28,50
	2001€+	4	22,50
	Total	96	
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	501-1000€	32	32,00
	1001-1500€	48	60,50
	1501-2000€	12	38,50
	2001€+	4	66,50
	Total	96	
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;	501-1000€	32	66,00
	1001-1500€	52	36,65
	1501-2000€	12	57,17
	2001€+	4	86,50
	Total	100	
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)	501-1000€	32	36,75
	1001-1500€	52	55,42
	1501-2000€	12	65,17
	2001€+	4	52,50
	Total	100	

Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα

Ο τραπεζικός τομέας αντιμετωπίζει πλέον βαρύ φορτίο αντιμετώπισης των καταστροφικών επιπτώσεων της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Επιπλέον, οι απαιτήσεις για αυξημένα επίπεδα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) στις τράπεζες πιέζονται παγκοσμίως λόγω της αυξανόμενης σοβαρής ανταγωνιστικότητας και των πιθανών πλεονεκτημάτων που προσφέρει η ΕΚΕ (Fassin & Gosselin, 2011).

Αυτή η μελέτη συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη ενός πλαισίου για την καλύτερη κατανόηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σχετικά με την έρευνα για αυτήν και την κατάσταση της. Επιπλέον, η μελέτη αποδεικνύει πολλά στοιχεία για την ΕΚΕ. Η κοινωνική ευθύνη δεν σημαίνει ότι μια εταιρεία πρέπει να εγκαταλείψει την κύρια οικονομική της αποστολή και οι κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις δεν μπορούν να είναι τόσο κερδοφόρες όσο άλλες λιγότερο υπεύθυνες (L.Zu, 2009). Προφανώς, πολλές παγκόσμιες τράπεζες έχουν υιοθετήσει πρόσφατα και ολοένα και περισσότερο την ΕΚΕ ως εργαλείο για να επιτύχουν οφέλη και να επιτύχουν στην εξισορρόπηση των οφελών με το κόστος της ανάληψης αυτού του εργαλείου. Επιπλέον, τα βασικά εμπόδια για την ΕΚΕ που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε μελλοντικές μελέτες περιλαμβάνουν την έλλειψη ευαισθητοποίησης, την έλλειψη ρυθμιστικού πλαισίου, την έλλειψη κινήτρων και την έλλειψη συνδυασμένων πρωτοβουλιών από τις κυβερνήσεις (McDonald & Rundle-Thiele, 2008). Έτσι, αυτή η μελέτη αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας της ΕΚΕ και στην επιτυχία της εφαρμογής της ΕΚΕ στις τράπεζες (Soana, 2011).

Πρώτον, από επιχειρηματική άποψη, τα ευρήματα έχουν πρακτικές επιπτώσεις στην επιχειρηματική υπόθεση του ΕΚΕ. Εάν οι πολιτικοί και οικονομικοί θεσμοί που περιβάλλουν τις εταιρείες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις πρακτικές και τις επιδόσεις τους στον τομέα της ΕΚΕ, τότε οι εταιρείες σε ορισμένες χώρες είναι πιθανότερο να είναι πιο επιτυχείς στις προσπάθειές τους στον τομέα της ΕΚΕ και, κατά συνέπεια, είναι πιθανότερο να επωφεληθούν από την ΕΚΕ με τη μορφή αυξημένων κερδών, ικανοποίησης των εργαζομένων, βελτίωσης των σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και βελτίωσης των σχέσεων με τους πελάτες και οι προοπτικές ως επιχειρηματική υπόθεση είναι απίθανο να είναι οι ίδιες.

Δεύτερον, από τη σκοπιά της δημόσιας πολιτικής, το εύρημα αυτό έχει επιπτώσεις στην κυβερνητική ΕΚΕ, όπου οι πρακτικές ΕΚΕ συνδέονται στενά με τους κυρίαρχους πολιτικούς και οικονομικούς θεσμούς και οι διαδικασίες ΕΚΕ είναι ευρέως διαδεδομένες στην κυβέρνηση, ενώ η δημόσια πολιτική στις βιομηχανικές χώρες αποσκοπεί στην προώθηση της ΕΚΕ (Rendtorff & Mattsson, 2012). Οι εταιρικοί πόροι μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη στόχων κοινωνικής και περιβαλλοντικής πολιτικής και όταν η ΕΚΕ συνδέεται στενά με θεσμούς της πολιτικής οικονομίας, η διαδικασία ενσωμάτωσης της

εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στη δημόσια πολιτική είναι συχνά πιο πολύπλοκη. Σύμφωνα με τον παραπάνω άξονα, η ΕΚΕ βασίζεται σε ένα νεοφιλελεύθερο μοντέλο της σχέσης μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και της δημόσιας αγοράς, το οποίο μπορεί να έρχεται σε σύγκρουση με το παραδειγματικό μοντέλο σχετικά με το ρόλο των επιχειρήσεων στην κοινωνία.

Υπό αυτή την έννοια, η ΕΚΕ θα πρέπει να κατανοηθεί ως χώρος πολιτικής διαπραγμάτευσης και αντιπαράθεσης, όπου οι συμμετέχοντες στέκονται στο έδαφος των συμφερόντων τους και προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τα αποτελέσματα της δημόσιας πολιτικής (Murthy & Abeyssekera, 2015). Εάν η απάντηση είναι καταφατική, τότε η ΕΚΕ δεν είναι απλώς ένα μέσο εταιρικής διακυβέρνησης αλλά ένα πολιτικό σχέδιο που απαιτεί βαθιά κατανόηση της ιδεολογίας και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την εθνική πολιτική.

Μιλώντας γι' αυτήν από την άποψη της παγκόσμιας διακυβέρνησης, είναι σαφές ότι η αναγνώριση της πολιτικής φύσης της ΕΚΕ εγείρει ερωτήματα σχετικά με την κατανόησή μας για το πώς είναι συνυφασμένη με την παγκόσμια διακυβέρνηση και τις προσπάθειες ρύθμισης της κοινωνικής και περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των εταιρειών σε ολόκληρη την οικονομία. Εάν η ΕΚΕ είναι συνυφασμένη με πολιτικούς και οικονομικούς θεσμούς και διαδικασίες, τότε κάθε συζήτηση για υποχρεωτικές και εθελοντικές προσεγγίσεις για τον επηρεασμό των επιχειρηματικών πρακτικών πρέπει να βασίζεται στην κατανόηση του θεσμικού πλαισίου της ΕΚΕ (Chih et al, 2010). Οι υποστηρικτές προωθούν την έννοια ως μέσο για τη βελτίωση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής διακυβέρνησης. Οι εθελοντικές πρωτοβουλίες, η αυτορρύθμιση, ο ιδιωτικός καθορισμός προτύπων και η ιδιωτική ρύθμιση υποστηρίζεται συχνά ότι είναι πιο εφικτές και αποτελεσματικές από τους διεθνείς κανόνες και θεσμούς. (Carroll, 2008).

Πράγματι, η κατανόηση των θεσμικών προϋποθέσεων που αναγκάζουν τις εταιρείες να στηρίζουν την ΕΚΕ ρίχνει νέο φως στην πολυπλοκότητα των ρυθμιστικών προτιμήσεων. Η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι θεσμοί της πολιτικής οικονομίας επηρεάζουν τις αντιλήψεις των εταιρειών και των κυβερνήσεων για την ΕΚΕ μπορεί να μας ενημερώσει για τη δυναμική που υπάρχει μεταξύ του μαλακού και του σκληρού δικαίου της ΕΚΕ και για τις συνθήκες που οδηγούν τις εταιρείες και τις κυβερνήσεις να προτιμούν την υποχρεωτική από την εθελοντική προσέγγιση της εταιρικής ευθύνης (Robin, 2008).

Αφετηρία για την παρούσα εργασία αποτέλεσε η εις βάθος μελέτη του όρου εταιρική κοινωνική ευθύνη, η ανάλυση, το πεδίο εφαρμογής και η δράση του στις ελληνικές επιχειρήσεις, ιδίως στον τραπεζικό τομέα. Πράγματι, η έννοια της ΕΚΕ είναι τόσο μεγάλη και πολύπλευρη που κάθε εταιρεία έχει τον δικό της ορισμό ανάλογα με τον τομέα

δραστηριότητας στον οποίο ενσωματώνει την ΕΚΕ. Επιπλέον, τα οφέλη της όσον αφορά τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους είναι απτά για την εταιρεία και αναγνωρίζονται γενικά- η ΕΚΕ αφορά κυρίως την προστασία των ανθρώπων και του περιβάλλοντος και την προσπάθεια να μην μολύνεται το περιβάλλον μέσω διαφόρων δράσεων. Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν στη συνέχεια να απαντήσουν σε ερωτήσεις σε πενταβάθμια κλίμακα Likert και να δηλώσουν αν είναι "αρκετά εξοικειωμένοι" με τον όρο ΕΚΕ. Ομοίως, όσοι συνδέονται με την έννοια της κυκλικής οικονομίας. Ωστόσο, είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τον όρο "ανακύκλωση". Από την άλλη πλευρά, περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες ήταν εξοικειωμένοι με τον όρο "πράσινη οικονομία".

Και γενικά πιστεύουν ότι η εφαρμογή του μοντέλου ΕΚΕ είναι επωφελής και συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Πράγματι, αναφέρθηκε η εξοικονόμηση κόστους μέσω της επαναχρησιμοποίησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων σε προγράμματα ΕΚΕ ενισχύει τη φήμη τους και ταυτόχρονα βελτιώνει τις επιδόσεις τους. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι πολλοί από αυτούς συνεργάζονται συλλογικά με δύο τράπεζες, αλλά διατηρούν μακροχρόνια συνεργασία μόνο με μία από αυτές. Συνολικά, φαίνεται ότι η διάδοση τόσο της εφαρμογής της ΕΚΕ όσο και του προγράμματος δεν εκτιμάται επαρκώς και το πρόγραμμα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω (Rendtorff & Mattsson, 2012). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, αν και πολλοί άνθρωποι δεν συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες, όσοι το κάνουν τείνουν να το κάνουν για να συνεισφέρουν. Φυσικά, ένας από τους λόγους που ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να συμμετάσχουν είναι η δημοσιότητα που δημιουργεί κάθε εκδήλωση εθελοντισμού. Λιγότερα άτομα ισχυρίστηκαν ότι οι λόγοι για τη συμμετοχή τους ήταν υποχρεωτικοί.

Η ΕΚΕ έχει γίνει αναπόσπαστο μέρος του τραπεζικού τομέα. Βελτιώνει την εικόνα της ίδιας της τράπεζας και περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες συμφωνούν γενικά με τις κοινωνικές πτυχές της ΕΚΕ. Επίσης, απάντησαν θετικά στην ερώτηση για το πώς συμμετέχουν σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την ΕΚΕ. Επιπλέον, βρέθηκαν κοινά σημεία στα προγράμματα που εκτελούνται από τις τράπεζες και τα οποία θεωρούνται ότι ωφελούν το κοινό καλό. Ωστόσο, τα προγράμματα αυτά ενισχύουν επίσης τη φήμη της οικείας τράπεζας και δεν υπάρχει σαφής συναίνεση ως προς το αν η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί βασικό κίνητρο.

Ειδικότερα, δεν είναι βέβαιο ότι τα προγράμματα ΕΚΕ ξεκινούν από την ευκαιρία συνεργασίας με άλλες τράπεζες. Τέλος, υπάρχει αντιληπτή συσχέτιση μεταξύ της περιβαλλοντικής διάστασης της ΕΚΕ και της υιοθέτησης πράσινων πολιτικών στις τράπεζες.

Η έρευνα για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ) και τις οικονομικές της συνέπειες αυξήθηκε σημαντικά τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Η αποτελεσματικότητα των τραπεζών εξαρτάται από διάφορους οικονομικούς και θεσμικούς παράγοντες. Αρχικά, διαπιστώνουμε ότι τα ευρήματά μας συμβάλλουν στον τραπεζικό τομέα και την ΕΚΕ δείχνοντας ότι οι τράπεζες μπορούν να ωφεληθούν από την εφαρμογή πολιτικών ΕΚΕ στο βαθμό που τέτοιες πολιτικές έχουν σε ορισμένες περιπτώσεις τη δυνατότητα να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα.

Τα αποτελέσματά μας έχουν πρακτικές επιπτώσεις για τους διευθυντές τραπεζών, καθώς δείχνουν ότι η ανάπτυξη ικανοτήτων ΕΚΕ μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της τράπεζας. Πράγματι, τα συμπεράσματά μας τείνουν να δείχνουν ότι οι δαπάνες ΕΚΕ από τις τράπεζες δεν αποτελούν σπατάλη αλλά μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη χρήση των πόρων. Η μελέτη αυτή παρουσιάζει επίσης ενδιαφέρον στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στο βαθμό που δείχνει ότι το θεσμικό πλαίσιο είναι βασικό στοιχείο που διαμορφώνει τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων ΕΚΕ στα χρηματοοικονομικά και οικονομικά αποτελέσματα. Τέλος, η μελέτη μας έχει επίσης επιπτώσεις για τους επενδυτές στο ότι δείχνει ότι τα διαπιστευτήρια ΕΚΕ μιας τράπεζας μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο λειτουργίας της και πόσο αποτελεσματική είναι η επιχείρησή της.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Γούναρης, Σ. (2003). Μάρκετινγκ υπηρεσιών. εκδόσεις Rosili, Αθήνα.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2001). Πράσινη Βίβλος, Βρυξέλλες.
- Κότιος, Α., Παυλίδης, Γ., (2012). Διεθνείς οικονομικές κρίσεις Κρίσεις του συστήματος ή της πολιτικής, εκδόσεις Rosili, Αθήνα.
- Κυριαζόπουλος, Π., Σιαμαντά, Ε., (2009). Έρευνα Αγοράς, εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.
- Λαζαρίδης, Θ., Δρυπέτας, Ε., (2011) Εταιρική Διακυβέρνηση, Διεθνής Πρακτική και Ελληνική Εμπειρία, Εκδόσεις Σοφία
- Λουμιώτης, Ι. Β., (2010) Ελεγκτική, 4η έκδοση, Εκδόσεις ΙΕΣΟΕΛ, Αθήνα
- Παλαιολόγος Α, (2013) Η Εταιρική Διακυβέρνηση & η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στις Εισηγμένες Εταιρείες του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- ΣΕΒ, Δελτίο ανταγωνιστικότητας, (τεύχος 34) και <http://www.fgi.org.gr> (ιστοσελίδα ΣΕΒ)
- Σταθακόπουλος, Β., (2005). Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς, εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα, σελ.32.

Ξενόγλωσση

- Bowen, H. R. (1953). *Social responsibilities of the businessman*. New York: Harper & Row. Tokyo : United Nations University Press, (1991). New Delhi, Newbury Park, California, London : Sage Publications.
- Brønn, P. S., & Vrioni, A. B. (2001). Corporate social responsibility and cause-related marketing: an overview. *International Journal of Advertising*, 20(2), 207–222. <https://doi.org/10.1080/02650487.2001.11104887>
- Carroll, A. B. (1991): The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. *Business Horizons*, July–August
- Chatterjee, CH., & Lefcovitch, A. (2009). Corporate social responsibility and banks. *Amicus Curiae*, 2009(78), 24-28.
- Chih, H.L., Chih, H.H., & Chen, T.Y. (2010). On the Determinants of Corporate Social Responsibility: International Evidence on the Financial Industry. *Journal of Business Ethics*, 93(1), 115-135. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-009-0186-x>

Davis, K. (1967, Winter). Understanding the social responsibility puzzle: What does the businessman owe to society? *Business Horizons*, Vol 10, pp. 45-50.

Endrikat, J., Guenther, E., Hoppe, H., (2014). Making sense of conflicting empirical findings: A meta-analytic review of the relationship between corporate environmental and financial performance. *European Management Journal* 32, 735–751.

Fassin, Y., & Gosselin, D. (2011). The Collapse of a European Bank in the Financial Crisis: An Analysis from Stakeholder and Ethical Perspectives. *Journal of Business Ethics*, 102(2), 169-191.

Hossain, S. M. K., & Khan, R. (2016). Corporate Social Responsibility (CSR) in Banking Sector: An empirical study of HSBC limited. *Journal of Business and Management*, 18(IV), 53–61

McDonald, L., & Rundle-Thiele, S. (2008). Corporate social responsibility a bank customer satisfaction. *International Journal of Bank Marketing*, 26(3), 170-182. <http://dx.doi.org/10.1108/02652320810864643>

Murthy, V., & Abeysekera, I. 2015. Corporate social reporting practices of top Indian software firms. *Australasian Accounting. Business and Finance Journal*. Vol 2, (No. 1). pp. 36–59.

PRIs (2011). Principles for Investors in Inclusive Finance. <http://www.unpri.org/files/2012.05.02%20PIIF.pdf>. Accessed October 10, 2012.

Rendtorff, J., D., & Mattsson, J. (2012). Ethics in the bank internet encounter: an explorative study. *Journal of Information, Communication and Ethics in Society*, 10(1), 36-51. <http://dx.doi.org/10.1108/14779961211210649>

Robin, D. (2008). Toward an Applied Meaning for Ethics in Business. *Journal of Business Ethics*, 89(1), 139-150.

Simpson, W.G., Kohers, T., (2002). The link between corporate social and financial performance: Evidence from the banking industry. *Journal of Business Ethics* 35, 97–109.

Soana, M. G. (2011). The Relationship Between Corporate Social Performance and Corporate Financial Performance in the Banking Sector. *Journal of Business Ethics*, 104(1), 133-148. <http://dx.doi.org/10.1007/s10551-011-0894-x>

Surroca, J., Tribó, J.A., Waddock, S., (2010). Corporate responsibility and financial performance: The role of intangible resources. *Strategic Management Journal* 31, 463–490.

Thompson, P. – Cowton, C. J. (2004). Bringing the Environment into Bank Lending: Implications for Environmental Reporting. *The British Accounting Review*. 36, pp. 197–218

Tran, & Hoang, T. Y. (2014). CSR in Banking Sector -A literature Review and New Research Directions. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, II(11), 1–22.

Turban and Daniel W. Greening,(1997).*Corporate Social Performance and Organizational Attractiveness to Prospective Employees*, Daniel B.

Viganò, F. – Nicolai, D. (2009): CSR in the European Banking Sector: Evidence from a Survey. In: Barth, R. – Wolff, F. (ed.) (2009): *Corporate Social Responsibility in Europe: Rhetoric and Realities*. Edward Elgar Publishing Inc. ISBN 978 1 84720 764 7

Wu, M.W., Shen, C.H., (2013). Corporate social responsibility in the banking industry: Motives and financial performance. *Journal of Banking & Finance* 37, 3529–3547.

Ιστοσελίδες

International Business Leaders Forum/International Alert The Business of Peace
<http://www.internationalalert.org/pdf/pubbus/Busxsum.pdf>

AccountAbility AA1000 Series Publications
<http://www.accountability.org.uk/resources/default.asp>

International Finance Corporation, Investing in People: Sustaining Communities through Improved Business Practice
<http://www.ifc.org/enviro/Publications/Community/community.htm>

SustainAbility Developing Value: The Business Case for Sustainability in Emerging Markets
<http://www.sustainability.com/developingvalue/contents.asp>

Private Sector Development Vice Presidency of the World Bank
<http://www.worldbank.org/privatesector/>

World Bank Institute Corporate Governance and Corporate Social Responsibility Program
<http://www.csrwbi.org>

https://www.alpha.gr/files/corporatesocial/etairiki_diakybernisi.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας με τίτλο «Οφέλη και πρακτικές της εταιρικής και κοινωνικής ευθύνης στον τραπεζικό τομέα. Μελέτη περίπτωσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.» Το ερωτηματολόγιο θα χρησιμοποιηθεί μόνο για ακαδημαϊκούς σκοπούς και η συμπλήρωσή του πραγματοποιείται ανώνυμα. Η συμμετοχή σας είναι πολύτιμη. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δύο μέρη και η συμπλήρωσή του απαιτεί περίπου 5 λεπτά. Οι απαντήσεις που θα δοθούν θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας.

Δημογραφικά

1. ΦΥΛΟ

- Άντρας
- Γυναίκα

2. ΗΛΙΚΙΑ

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 55+

3. ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- Απόφοιτος-η Υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Απόφοιτος- η Λυκείου
- Απόφοιτος-η Κολλεγίου- ΙΕΚ
- Απόφοιτος-η ΑΕΙ-ΤΕΙ
- Μεταπτυχιακός τίτλος
- Διδακτορικό

4. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Άγαμος
- Έγγαμος
- Διαζευγμένος
- Χήρος

5. ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

- 0-500
- 501-1000
- 1001-1500
- 1501-2000
- 2001+

Γενικές πληροφορίες

6. Κατά πόσο είστε εξοικειωμένοι με τους παρακάτω όρους;

	Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο/ ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη					
Ανακύκλωση					
Πράσινη οικονομία					
Κυκλική οικονομία					

**7. Ποια πλεονεκτήματα πιστεύετε πως παρέχει η εφαρμογή του μοντέλου της ΕΚΕ ;
Απαντήστε κατά πόσο συμφωνείτε με τα ακόλουθα:**

	Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο/ ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
Συνεισφορά στη φροντίδα του περιβάλλοντος					
Όφελος λόγω ανάχρησης					
Ενδυνάμωση αναγνώρισης τράπεζας					
Προσφορά στην κοινωνική τάξη					
Αύξηση τραπεζικής αποτελεσματικότητας					

8. Με πόσες τράπεζες έρχεστε σε συναλλαγή;

- Μια
- Δυο
- Τρεις
- Περισσότερες

9. Αριθμός τραπεζών που συναλλάσσετε πάνω από 5 έτη:

- Μια
- Δυο
- Τρεις
- Περισσότερες

10. Είστε ενήμεροι για τα προγράμματα της ΕΚΕ των τραπεζών σας;

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο/ ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Εθελοντισμός

11. Συνδράμετε σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;

- Ναι
- Όχι

Εαν ναι απαντήστε στο παρακάτω ερώτημα

12. Για ποιους λόγους συμμετέχετε σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;

Βάλτε (+) στους λόγους που συμφωνείτε

Προσφορά	
Δημόσιες Σχέσεις	
Καθήκον στον εργασιακό τομέα μου	

13. Θα αφιερώνατε περισσότερο προσωπικό χρόνο συμμετέχοντας σε εθελοντικές δράσεις της τράπεζας σας;

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο/ ούτε πολύ
- Πολύ
- Πάρα πολύ

14. Δηλώστε πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις

1= Διαφωνώ απόλυτα, 2= Διαφωνώ, 3= Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ, 4= Συμφωνώ, 5= Συμφωνώ απόλυτα

Υπάρχει κέρδος από την ύπαρξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	1	2	3	4	5
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι αναγκαία στις τράπεζες					
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αναβαθμίζει το δημόσιο χαρακτήρα της τράπεζας					
Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδράμει στην εξέλιξη των εργαζομένων και την αύξηση των θέσεων εργασίας					
Υπάρχει προθυμία συμμετοχής της τράπεζας σε ενέργειες για Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης					

15. Απαντήστε κατά πόσο συμφωνείτε με τα ακόλουθα:

	Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο/ ούτε πολύ	Πολύ	Πάρα πολύ
Πιστεύετε ότι όλες οι τράπεζες έχουν κοινά προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;					
Πιστεύετε ότι από τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης θα είστε κερδισμένοι;					
Πιστεύετε ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από περιβαλλοντική συνείδηση ;					
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ενδιαφέροντα;					
Πιστεύετε ότι τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι κερδοφόρα;					
Θα επιλέγατε άλλη τράπεζα βάση το προγράμματος της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης;					
Πιστεύετε ότι τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στις τράπεζες συνδέονται με την έγκριση πράσινων πολιτικών (πχ ανακύκλωση)					

Ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας!!